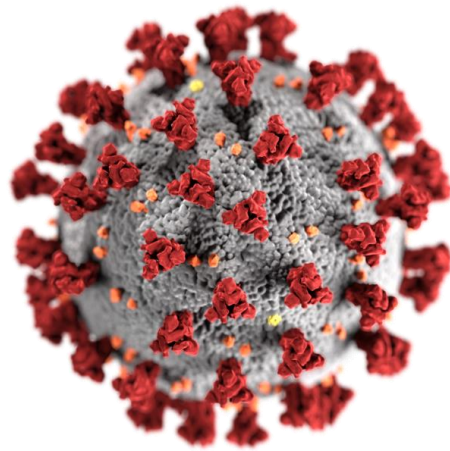

Informe sobre les mesures proposades pel CGPJ en el Pla de xoc en l'Administració de Justícia després de l'Estat d'alarma

Anàlisi jurídica de la Comissió de Defensa dels Drets de la persona i del lliure exercici de l'advocacia de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, en relació a l'afectació als drets fonamentals en les mesures proposades pel Consell General del Poder Judicial.

Barcelona. 15 de maig de 2020.

Índex

1.- Presentació	1
2.- Introducció	2
3.- Jurisdicció civil.....	4
3.1 Del document de mesures organitzatives i processals.....	4
3.2- Del document de mesures per agilitzar els procediments judicials relacionades amb els “col·lectius vulnerables”	6
4.- Jurisdicció penal	7
4.1- Del document de mesures organitzatives i processals.....	7
4.2- Del document de mesures per agilitzar els procediments judicials relacionades amb els “col·lectius vulnerables”	9
5.- Jurisdicció contenciosa administrativa	12
6.- Jurisdicció social	16
6.1- Comentaris generals sobre la jurisdicció social	16
6.1a- Sobre el diagnòstic de la situació.....	16
6.2b- Sobre les mesures proposades	17
6.2- Mesures proposades pel CGPJ.....	19
6.2a- En primera instància (Jutjats socials).....	20
6.2b- En segona instància (Sales socials de TSJ i Tribunal Suprem).....	36
6.3- Altres mesures específiques	41
7.- Conclusions	44

1.- Presentació

L'àmbit del present estudi fa referència a la possible **afectació als drets fonamentals de les mesures proposades pel Consell General del Poder Judicial (CGPJ)** en les darreres setmanes en el marc de la pandèmia mundial provocada pel virus COVID-19 i la mesura d'Estat d'alarma prevista en l'art. 116 de la Constitució espanyola, aprovada el 14 de març de 2020 pel Govern de l'estat espanyol.

El 7 d'abril de 2020, el CGPJ va fer públic el document **“Primer documento de trabajo sobre medidas organizativas y procesales para el plan de choque en la Administración de Justicia tres el Estado de Alarma”** com a document base preparatori per un pla de xoc per evitar el col·lapse de la Justícia després de l'estat d'alarma. El document es va fer públic en el marc de la previsió d'un Pla d'agilització de l'activitat judicial previst en la disposició addicional dinovena del Reial Decret Llei 11/2020, pel que s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19, de 31 de març. El text fet públic consta de 436 pàgines i en el mateix **es preveuen 108 propostes, tant comunes als diferents ordres jurisdiccionals com referents a cada un d'ells.**

El document ha sigut posteriorment complementat amb altres documents de treball sobre àmbits específics o sectorials, com el “Primer documento de Trabajo sobre medidas destinadas a colectivos especialmente vulnerables para el plan de choque en la administración de justicia tres el estado de alarma”.

El 29 d'abril el Govern espanyol va aprovar Reial Decret Llei 16/2020 “de mesures processals i organitzatives per fer front a la COVID-19 en l'àmbit de l'Administració de Justícia” **que ja va incorporar algunes de les mesures** proposades en el document del CGPJ.

El dia 7 de maig, i després d'haver enviat el “Primer documento de Trabajo” als presidents dels Tribunals Superiors de Justícia, a les associacions judicials i als operadors jurídics per tal que fessin les aportacions pertinents i un cop rebudes les mateixes, es va fer pública una **segona versió de 539 pàgines amb algunes modificacions, que recollia un total de 115 propostes.**

En el cas del **present informe hem recollit comentaris en relació a les mesures comunes específiques de cada una de les jurisdiccions**, excepte la mercantil, per ser les mesures proposades per a aquesta jurisdicció les que tenen un menor impacte en els drets fonamentals. Així mateix, per elaborar-lo, hem tingut en compte el “Primer documento de Trabajo sobre medidas destinadas a colectivos especialmente vulnerables [...]”. A partir dels documents esmentats s'ha realitzat el present informe jurídic.

2.- Introducció

ELS DRETS FONAMENTALS DELS CIUTADANS I CIUTADANES I L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

Els ciutadans i ciutadanes tenen reconeguts uns drets fonamentals que l'administració de justícia ha de garantir i fer efectius; tenen **dret a la tutela judicial efectiva per tal d'obtenir una resposta judicial** als seus conflictes jurídics, tenen dret a que la resposta judicial (de la que és essencialment predicable la **interdicció de l'arbitrarietat**) es produeixi sense dilacions indegudes i en un procés judicial amb garanties, tenen dret a la defensa i l'assistència d'un advocat o d'una advocada i també tenen dret al jutge predeterminat per la llei. Les Nacions Unides, en la seva Recomanació número 33, sobre l'accés de les dones a la Justícia, de 3 d'agost del 2015, sintetitza uns estàndards de qualitat, que són extrapolables a l'avaluació de qualsevol sistema judicial i jurisdicció: **justiciabilitat, disponibilitat, accessibilitat, bona qualitat, subministrament de recursos i rendició de comptes.**

Per fer efectius aquests drets fonamentals és necessària la concurrència de diferents circumstàncies: uns recursos humans suficients, judicatura, magistratura i funcionariat degudament organitzats i capacitats, uns recursos materials posats a la seva disposició perquè puguin complir les seves funcions de forma efectiva, uns recursos econòmics que permetin disposar dels recursos humans i materials necessaris, i, també, unes lleis que regulin degudament els procediments judicials per tal de garantir l'efectivitat dels drets fonamentals dels ciutadans i ciutadanes.

Pel que fa als recursos humans, materials i econòmics ja fa molts anys que l'administració de justícia no disposa dels necessaris, essent palesa la diferència de ràtio de número de jutges/100.000 ciutadans respecte a la que acrediten els països del nostre entorn, ocupant el lloc 23 entre 27 països, segons les dades que resulten de l'informe estadístic del propi CGPJ.

Ara, aprofitant l'impacte que diuen ja té i que potser tindrà l'estat d'alarma i les decisions i mesures que s'han pres, de tot tipus, derivades de la situació provocada per la COVID-19, l'administració de justícia haurà de fer front a aquesta contingència sense que això suposi dèficit en l'efectivitat dels drets fonamentals dels ciutadans i ciutadanes.

En aquestes circumstàncies, el **CGPJ ha fet públiques unes propostes de mesures**, a partir d'un **anàlisi especulatiu i parcial** sobre les circumstàncies que es poden produir; **la majoria de mesures res tenen a veure amb la situació derivada de la COVID-19** i es proposen amb voluntat de permanència en el temps -algunes d'elles feia temps que el CGPJ les tenia elaborades, a l'espera d'alguna situació propícia per implementar-les. En tot cas són mesures que totes elles **basculen al voltant d'una pretesa simplificació del procediment i d'un esforç humà afegit** per part de la majoria de membres de la judicatura

i de les persones funcionàries i professionals que hi treballen. En cap moment es reclama una **assignació pressupostària** més important per tal de dimensionar adequadament una infraestructura capaç de donar la resposta que se li reclama.

El cert és que el propi CGPJ reconeix que s'haurà de fer una diagnosi de quina és la situació que es produirà, per poder saber quines mesures de caràcter organitzatiu -recursos humans, materials i econòmics- s'hauran de posar al servei de l'administració de justícia; el CGPJ també és molt explícit en fer palès que les mesures que proposa **no suposen una despesa econòmica**. Sense **cap diagnosi previ de la situació, les úniques mesures que proposa són de caràcter processal**, les que afecten als procediments judicials, en definitiva, les que afecten als drets dels ciutadans i ciutadanes.

El CGPJ justifica les mesures en base a la resolució més expeditiva o àgil dels assumptes judicials, però les modificacions proposades, aboquen a la vulneració del dret a la tutela judicial de les persones justiciables i **no tenen relació directa amb els dèficits que diuen voler corregir**. Aquestes mesures, no estan en la línia d'una justícia més compromesa, sinó en la de la minoració aleatòria de l'accés als tribunals i d'una resolució més estandarditzada i amb menys garanties al fer front als conflictes jurídics.

La majoria de les mesures proposades pel CGPJ **ni tan sols no són eficaces** per fer que els jutjats i tribunals funcionin millor. És més, les mesures s'han proposat sense haver avaluat la càrrega de treball i l'impacte en les condicions de treball i en la salut del funcionariat públic.

Sense ànim d'exhaustivitat, el present informe **pretén denunciar la manca de justificació entre la situació creada per la COVID-19 i les mesures proposades pel CGPJ**.

Sota l'enunciat més globalitzador del dret a la tutela judicial efectiva s'identifiquen com a **vulnerats el dret a un procés judicial sense dilacions, el dret a un procés judicial amb garanties, el dret de defensa i el dret al jutge predeterminat per la llei**.

És fonamental, doncs, ser vigilants envers qualsevol reforma organitzativa o processal que, utilitzant una circumstància tant excepcional com la necessitat de fer front als efectes de la pandèmia provocada per la Covid-19, incorpori modificacions que vagin en perjudici de la prevalença dels drets fonamentals. I d'això n'és una bona mostra el que l'executiu ha aprovat, el passat 29 d'abril sota l'inesgotable pretext de l'estat d'alarma, el **R.D.L. 16/2020 de 28 d'abril**, sense tenir en compte **qüestions competencials**, ni tampoc l'obligat **equilibri en la jerarquia normativa**, declarà hàbils els dies 11 a 31 d'agost, llevat els dissabtes, diumenges i festius intersetmanals. Aquesta mesura, que no té relació directa amb la pandèmia, s'imposà a la judicatura, al funcionariat i a les persones treballadores en l'àmbit del Dret, sense cap tipus de millora o ampliació del servei i seguint models que ja s'havien mostrat fracassats i que ni tan sols podran absorbir l'endarreriment que ja era evident abans del mes de març. La **improvisació i la precipitació** donaran pas, una vegada mes, a la suspensió de nombrosos judicis per incompatibilitat de les parts, per sobrecàrrega de la oficina judicial, per dèficits en les citacions a judici, etc.

3.- Jurisdicció civil

Moltes de les mesures que es proposen van en la línia d'**escurçar els terminis processals** dels quals disposen les parts per complimentar certs tràmits i de suprimir directament alguns tràmits processals, la qual cosa pot anar en detriment de les condicions per fer efectiu el dret de defensa. En canvi, **no contribuiran a cap reducció substancial de la durada dels procediments** si no es posen els mitjans humans i materials necessaris a l'abast dels jutjats de la jurisdicció civil. Dit d'una altra manera, els efectes perniciosos de la sagnant manca de jutges i jutgesses no es soluciona escurçant terminis i suprimint tràmits processals.

3.1- Del document de mesures organitzatives i processals

La **MESURA 2.2.** preveu **ampliar la regulació de les costes processals** i les regles de la bona fe processal amb la finalitat de reservar la intervenció judicial pels casos "realment necessaris", evitant que anar al jutjat sigui la primera opció. Les regles que es proposen poden tenir un **efecte dissuasiu**, sobretot per les persones econòmicament més vulnerables, i no perquè en el seu cas no sigui "realment necessari" interposar una demanda, sinó perquè no es puguin exposar al risc que suposaria una condemna en costes. Cal pensar que hi ha un gruix important de persones que es troben en el límit d'ingressos que permet l'accés al benefici de justícia gratuïta, i que ni poden gaudir d'aquest benefici, ni disposen de suficients mitjans propis per fer front a les despeses d'una reclamació judicial.

La **MESURA 2.6.** preveu que es puguin **dictar sentències orals sense necessitat de ser transcrites** per incrementar els nivells de d'eficiència i un millor aprofitament dels recursos. Això generaria una gran inseguretat jurídica i, per tant, una gran indefensió. La revisió d'aquests pronunciaments, pot resultar molt més difícil, i pot suposar, en un moment posterior, molta més feina i molts més tràmits dels que s'hagin pogut estalviar pel fet d'haver dictat una sentència oral sense transcripció.

La **MESURA 2.9.** preveu **l'ampliació de l'àmbit del judici verbal fins a 15.000,00 € i a algunes matèries** en concret que a data d'avui no entren en el seu àmbit material. Comportaria, per assumptes que poden ser importants i complicats, uns terminis molt reduïts per contestar la demanda i que l'apel·lació sigui resolta per un únic magistrat. A més, sense una reforma de l'article 447 de la LEC, que segueix sense regular de forma preceptiva el tràmit de conclusions de les parts al final de la vista del judici verbal, això encara fa més criticable incloure en l'àmbit material d'aquest judici assumptes de major complexitat.

La **MESURA 2.10.** pretén **potenciar l'ús dels instruments existents per la unificació de criteris i els plens no jurisdiccionals.** Suposa una altra via de creació de jurisprudència, perquè aquests acords d'unificació es dicten amb la pretensió d'influir en la jurisprudència menor, en paral·lel al sistema de recursos ordinaris i extraordinaris.

La **MESURA 2.15.** pretén implantar el **"plet testimoni"** en la jurisdicció civil en relació a **condicions generals de la contractació.** Si bé en relació a aquesta matèria pot tenir sentit aquesta implantació, el problema rau en què s'anuncia la seva introducció en aquest àmbit, però en la proposta de redacció de l'article 404 LEC s'implementa a d'altres àmbits. Introduir aquesta tècnica en relació a altres matèries implica desconèixer que cada cas, per molt que s'assembli a altres casos, pot tenir unes particularitats que no el fan idèntic i no es pot privar a la part de portar el seu cas davant d'un tribunal. Pel que fa a la reforma de l'article 464 LEC que es proposa en el marc d'aquesta mesura, resulta francament xocant en no ser la tècnica del "plet testimoni" aplicable a la segona instància.

La **MESURA 2.25.** (inclosa de nou en la segona versió del document del CGPJ de data 06.05.2020) pretén, mitjançant una disposició transitòria a afegir a la Llei 15/2015, de 2 de juliol, de la Jurisdicció Voluntària, **ampliar l'àmbit del procediment que regula l'article 85 d'aquesta llei,** concretament a dos supòsits en l'àmbit del **dret de família:** sol·licituds de compensació de comunicacions amb fills suprimides o reduïdes en ocasió de l'estat d'alarma i modificació de mesures econòmiques acordades en sentència de divorci, separació o nul·litat, que tinguin com a base la situació conjuntural produïda per la subjecció a un expedient de regulació temporal de feina o qualsevol altra mesura temporal d'ocupació i extraordinària adoptada per fer front a la crisi sanitària, sempre i quan els canvis que es proposin no siguin definitius.

Pel que fa al primer supòsit, no sembla que s'hagi tingut veritablement en compte l'interès primordial que es diu que es pretén protegir, és a dir, l'interès superior del menor. Fins a quin punt no resultaria convenient que un cop s'axequessin les mesures de confinament, es tornés quant abans a reprendre el ritme normal dels intercanvis establerts pel règim de comunicació o de custòdia compartida en vigor? Segurament seria això el que redundaria en benefici dels fills/es i de retruc, disminuiria la litigiositat, enlloc d'incrementar-la. Hi ha moltes circumstàncies que provoquen que la comunicació regular entre un infant i un dels seus progenitors no es pugui produir amb normalitat, a voltes durant períodes que duren mesos o fins i tot superen l'any, sent-ne el mal funcionament de l'Administració de justícia (retard en els senyalaments) i els serveis de suport a aquesta (saturació EATAF, Punts de Trobada ...) sovint la causa d'aquesta impossibilitat, sense que mai ningú s'hagi plantejat que aquests períodes s'hagin de compensar de cap manera.

Pel que fa al procediment ràpid per modificar els pronunciaments sobre pensions d'aliments, encara que sigui de forma provisional, si partim de la base que en la immensa majoria dels casos es tractarà de reclamar una reducció de la pensió d'aliments que ha de percebre el progenitor custodi, majoritàriament la mare, resulta del tot rebutjable preveure aquest procediment ràpid per alleugerir la càrrega econòmica del deutor

d'aliments sense preveure paral·lelament un mecanisme que permeti al creditor dels aliments reclamar una ajuda a l'administració per cobrir l'import que deixi de percebre.

3.2- Del document de mesures per agilitzar els procediments judicials relacionades amb els "col·lectius vulnerables"

Pel que fa a les mesures que es preveuen en relació als col·lectius especialment vulnerables (contingudes en el document titulat "Primer documento de trabajo sobre medidas destinadas a colectivos especialmente vulnerables para el plan de choque en la administración de justicia tras el estado de alarma"), des del punt de vista de la jurisdicció civil, resulta particularment criticable que en els procediments per **l'autorització d'internaments involuntaris** -ja siguin psiquiàtrics, ja siguin de persones grans ingressades en centres socio-sanitaris- es proposi **substituir l'exploració presencial** per part de l'autoritat judicial per una exploració duta a terme per **mitjans telemàtics**. És indubtable que aquestes persones es poden trobar en una situació d'especial vulnerabilitat, en la majoria dels casos segurament amb greus dificultats per poder expressar la seva voluntat, i el fet de perdre la immediatesa en l'exploració no només dificultarà les possibilitats d'una comunicació efectiva, sinó que també privarà a l'autoritat judicial de poder verificar per sí mateixa la resta de condicions de l'internament.

D'altra banda, resulta paradigmàtic que, com a mesura per escurçar la durada dels **procediments de modificació de la capacitat**, es proposi reduir el termini per contestar la demanda dels 20 dies actuals a 10. A les persones que es veuen obligades a acudir a aquest procediments per protegir un familiar que es trobi en aquesta situació, el fet que es trigui 20 dies, enlloc de 10, en contestar la demanda, no els suposa cap perjudici rellevant. El que sí els suposa un patiment i font de veritable angoixa és que per insuficiència de jutjats dedicats a aquest tipus de procediments, entre que es contesta la demanda i s'arriba a celebrar el judici transcorre gairebé un any (segons en quins partits judicials). Des del punt de vista de la persona, la capacitat de la qual es vol modificar, resulta especialment criticable aquesta reducció del termini per contestar la demanda, tenint en compte que es pot tractar de persones, les quals, degut a la seva situació, potser no sempre estaran en les millors condicions d'organitzar de forma ràpida la seva defensa.

Pel que fa a un altre col·lectiu vulnerable, el document conté una mesura per promoure la **detecció de supòsits de vulnerabilitat**, en ocasió del **llançament de l'habitatge familiar**, "para posibilitar la adopció de medidas de carácter social". Aquesta mesura ja està suficientment implantada i, a dia d'avui, per regla general no es realitza cap llançament sense que els serveis socials n'estiguin informats. El que passa és que aquesta mesura topa amb els límits materials dels Ajuntaments per donar resposta a totes les necessitats. Si el Poder Judicial de veritat es preocupa per aquest col·lectiu vulnerable, podria plantejar-se altres mesures que sí estan en la seva mà i sí resultarien efectives. Es podria cercar la manera de donar cabuda a tota una sèrie de supòsits de suspensió de llançaments de l'habitatge familiar de persones vulnerables que passarien per posar en

valor tant les obligacions concretes per l'Estat espanyol derivades de la signatura de tractats internacionals en relació al dret a un habitatge digne de totes les persones (p. ex. el Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals) com mesures legals aprovades per parlaments autonòmics que també preveuen supòsits que permetrien suspendre llançaments en casos de vulnerabilitat (p. ex. l'obligació d'oferir un lloguer social que s'imposa a determinades categories de propietaris, el compliment de la qual els tribunals no exigeixen amb l'argument de que es tracta d'una norma de naturalesa administrativa).

4.- Jurisdicció penal

A nivell general, cal posar de relleu que cap de les mesures que es proposen tenen a veure amb la COVID 19 donat que, com el mateix document reconeix, en aquest àmbit el número d'assumpes ha disminuït (amb l'única excepció de la violència masclista i d'altra banda, l'assistència a persones detingudes ha continuat, tot i que, a la pràctica, amb disminució del dret de defensa, per manca d'immediació degut a la utilització de la videoconferència per efectuar les declaracions tant policials, com judicials.

4.1- Del document de mesures organitzatives i processals

La **MESURA 1.5** preveu **limitació de la llargada dels escrits**: preveu que s'apliqui primer a l'ordre contenciós-administratiu i es desplegui a la resta de jurisdiccions paulatinament, inclosa doncs la penal. Aquesta mesura afecta el dret a la defensa i el dret a la tutela judicial efectiva, quan la limitació esdevé purament quantitativa i no té en compte que pot suposar una retallada de les al·legacions que es puguin fer en defensa d'una part del procediment, especialment en el cas de les defenses de les persones investigades, acusats acusades o condemnats condemnades.

La **MESURA 4.2. A), B) I C)** disposa una modificació Llei d'Enjudiciament Criminal per la conformitat privilegiada en els procediments de delictes lleus, mitjançant un decret que realitzaria el Ministeri Fiscal. Aquest decret, proposaria la proposta de condemna, existint el risc de vulnerar el dret a la tutela judicial efectiva, tant de la part denunciant com de la part denunciada, quan aquestes o alguna d'aquestes no estigui assistida per lletrat/da en el procediment de delictes lleus, en què l'assistència lletrada no és preceptiva en la majoria d'aquests procediments. En aquests supòsits d'inducció a la conformitat, les parts no disposarien d'un assessorament personal que els permetés valorar si la conformitat que se'ls proposa s'avé o no als seus interessos. Aquesta proposta de reforma tampoc no

contempla que en els delictes de caràcter privat, el Ministeri Fiscal no és present a l'acte de judici oral. En qualsevol cas, per evitar el risc de vulneració de drets fonamentals, hauria de corregir-se i preveure's la obligatorietat de la intervenció lletrada en els procediments de delictes lleus.

La **MESURA 4.2. E)** contempla una modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal per **bonificar al 50% el pagament de la pena de multa** si es fa dins del termini dels 10 dies següents a la notificació de la sentència. Tot i tractar-se d'una mesura de caràcter potestatiu, es dedueix que l'objectiu de la mateixa és afavorir la no interposició del recurs d'apel·lació contra la sentència, i, per tant, es tracta d'una mesura que afecta tant al dret a un procés amb totes les garanties, com al dret de defensa, com al dret a la tutela judicial efectiva.

La **MESURA 4.5.** proposa una reforma dels arts. 973.1 i 789.2 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, per tal de possibilitar a la judicatura, amb caràcter opcional, que puguin **dictar sentències in voce sense necessitat de documentar-les posteriorment**, en els casos següents: a) En l'enjudiciament de delictes lleus. b) Quan hi hagi conformitat, qualsevol que sigui la pena imposada. El fet que no es documenti la sentència en un procediment per delictes lleus, on habitualment no hi ha intervenció de defensa lletrada, dificultarà la valoració de la viabilitat del recurs contra aquella sentència i pot suposar un entrebanc a l'accés a la doble instància. Això s'agreujaria en els procediments de delictes lleus en els quals no és preceptiva l'assistència lletrada. Per tant, aquesta mesura, tal i com es proposa, afecta tant al dret a un procés amb totes les garanties, al dret al recurs, al dret de defensa i al dret a la tutela judicial efectiva, tots ells de l'article 24 de la Constitució.

La **MESURA 4.11.A)** preveu **suprimir l'intent de notificar la sentència a la persona interessada**. Aquesta, pot produir indefensió, i per tant afecta al dret a la tutela judicial efectiva, el dret a un procediment amb totes les garanties i al dret de defensa. Sobretot quan en molts casos, manca comunicació entre la representació processal i lletrada i la persona interessada, i per tant es corre el risc que aquesta no conegui la sentència, no pugui recórrer, o no pugui decidir lliurement sobre allò que l'afecta personalment.

La **MESURA 4.11.B)** pressuposa modificar l'article 768 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, amb la previsió que es **notifiqui exclusivament a l'advocat/da**. S'ha d'especificar que això només regiria si no hi hagués procurador/a personat/da. S'insisteix en què hi ha resolucions del procediment que necessàriament han de ser notificades personalment a la persona interessada perquè despleguin els seus efectes, sense poder traspasar aquesta responsabilitat i actuar per altri a l'advocat/da representant. Per tant, aquesta mesura, podria afectar al dret de defensa, el dret a la tutela judicial efectiva i el dret a un procediment amb totes les garanties.

La **MESURA 4.13** preveu **modificar el règim del recurs de queixa** per excloure del seu àmbit les resolucions no apel·lables, modificant l'art. 218 de la Llei d'Enjudiciament Criminal. El fet de no poder recórrer en queixa les resolucions no apel·lables, limita la possibilitat de recórrer les resolucions judicials i, per tant, afecta tant al dret a un procés amb totes les garanties, al dret al recurs, al dret de defensa i al dret a la tutela judicial efectiva.

La **MESURA 4.15** contempla la **declaració de rebel·lia a partir de l'anotació de la cerca i captura** en els registres policials, suprimint el tràmit actual de publicació i terminis, així com que es pugui produir al mateix acte de judici oral. S'hauria de preveure, paral·lelament, el caràcter suspensiu del recurs d'apel·lació, doncs sinó, en el supòsit que prosperi el recurs d'apel·lació contra la interlocutòria de rebel·lia, es pot haver celebrat la vista oral, amb els problemes de nul·litat que comportaria, garantint així el dret a un procés amb totes les garanties.

La **MESURA 4.16** contempla modificacions en l'àmbit del **decomís** i efectes del delictes. Respecte la destrucció de les peces de convicció consistents en objectes tals com: balances, ganivets, armes de foc, etc... considerem que, prèviament a dita destrucció, ha de ser preceptiu un tràmit d'audiència a les parts per tal que puguin manifestar si tenen inconvenient en la destrucció de les peces i que, en el cas que no es complimenti el requeriment per part de la defensa, s'entendrà que s'oposa a la destrucció, garantint així el dret a un procés amb totes les garanties, ja que tot sovint és important poder exhibir les peces de convicció durant el judici, essent que l'observació directa de l'objecte és més ajustat al principi d'immediació que no pas l'observació d'una fotografia de l'objecte.

La **MESURA 4.18** preveu la implementació d'un **tràmit únic per sol·licitar les diverses modalitats de suspensió de les penes**, modificant l'art. 81.2 CP. Limita les possibilitats de suspensió de la pena, ja que obliga a sol·licitar-ho en un sol tràmit, sense tenir en consideració possibles vicissituds, com per exemple canvi de defensa lletrada amb nous criteris, nova informació o documentació.

4.2.- Del document de mesures per agilitzar els procediments judicials relacionades amb els "col·lectius vulnerables"

La **MESURA 1.4** preveu **dividir els judicis orals penals en dos dies**, reservant pel **primer dia** les **qüestions prèvies** i a través de **videoconferència**. Com que cal un segon dia per celebrar el judici presencialment, la mesura d'un primer dia telemàticament no evita la necessitat del contacte presencial, comporta duplicar els esforços i la concentració en relació a un cas concret, quan seria més eficient fer-ho tot seguit, i la mala connectivitat o funcionament de la primera vista telemàtica pot enrederir més de l'habitual la celebració

de la vista, a la vegada que suposa una trava pel dret a la tutela judicial efectiva. Així mateix, i en cas que el Fiscal sí que fos a la mateixa sala que els magistrats/des, i fos només l'advocat/da qui estigués a distància, pot comportar també desigualtats.

Per últim, en les vistes penals és preceptiu, pel rigorós respecte al dret de defensa i al dret a un procediment amb totes les garanties, que tot el judici, incloses les qüestions prèvies, es faci en presència de les persones acusades i aquests estiguin en contacte amb els seus advocats/des. Per tant, novament, aquesta primera vista telemàtica que es pretén instaurar no resol com l'advocat/da pot estar amb la persona defensada, i com aquesta pot estar present des d'un primer moment en tota la vista, i quina utilitat pot tenir separar en dos dies una vista que es podria fer en un sol dia, amortitzant temps i esforços. Afegir que ja en molts partits judicials, per alleugerir els assenyalaments, fixaven un primer senyalament que només era en termes de conformitat, sense citar els testimonis que formaven part de la prova admesa. Fem l'observació que aquesta pràctica es pot mantenir i contribuirà a alleugerir l'agenda de judicis pendents i evitarà citar a tots els testimonis en els casos innecessaris en què les parts arribin a un acord. Els drets en joc són els de l'article 24 de la Constitució: dret de defensa, dret a la tutela judicial efectiva, dret a un procés amb totes les garanties, principi d'igualtat d'armes.

La **MESURA 3.1** contempla instaurar un **termini de 10 dies des de que es rebi l'atestat, per realitzar totes les diligències d'investigació** que s'entenguin necessàries, tramitar els escrits de conclusions provisionals i celebrar l'acte de judici oral. La proposta no és raonable i oblida que l'article 800.2 de la LECrim preveu poder demanar un termini de cinc dies hàbils per realitzar l'escrit de defensa, des de la notificació dels escrits d'acusació i la interlocutòria d'obertura de judici oral. També oblida la proposta que l'article 800.3 de la LECrim ja preveu assenyalar la vista de judici en un termini de quinze dies, el més aviat possible, malgrat que a la pràctica els judicis se solen fixar en terminis de superiors als sis mesos, per la manca de disponibilitat de les sales de vista i per la càrrega de feina els jutjats. Per tant, aquesta mesura és precipitada, poc efectiva i poc coherent amb les disposicions actualment vigents a la Llei d'Enjudiciament Criminal, sobretot tenint en compte que aquestes mesures no venen acompanyades de cap dotació pressupostària per augmentar els recursos de personal dels jutjats. Una reforma precipitada de la LECrim mitjançant decret llei no és la idònia ni l'esperable, sinó que mereix un debat parlamentari i una participació de totes les institucions afectades. Els drets en joc són el principi de legalitat, de l'article 25 CE; i el dret a la tutela judicial efectiva, de l'article 24 CE.

La **MESURA 3.3** promou la **declaració preconstituïda** en fase d'instrucció de les **víctimes de violència sexual i de tràfic d'éssers humans**, si bé pot ser una mesura convenient, és una barreja de la prova preconstituïda i de la possibilitat de declarar mitjançant videoconferència. S'ha de preveure que el sistema de videoconferència sigui prou bo pel que fa a la qualitat i estabilitat del so i la imatge per garantir la immediació amb el testimoni, circumstàncies imprescindibles si es pretén valorar el testimoni com a prova en

un procediment penal. Per tant, és una mesura que pot posar en risc aquest principi d'immediació. Altrament, cal assenyalar que suposa una reforma de la LECrim totalment aliena a una necessitat sorgida pels efectes de la crisi sanitària i que, per tant, no té raó de ser en el paquet de mesures que ara s'aprovin, podent esperar a una futura reforma de la LECrim que es discuteixi àmpliament en seu parlamentària, amb totes les garanties. Els drets en joc són el principi de legalitat article 25 CE, el dret a un procediment amb totes les garanties i el dret a la tutela judicial efectiva (article 24 CE).

La **MESURA 5.1** contempla la **supressió de el recurs d'apel·lació contra les interlocutòries dels jutges de vigilància penitenciària** que resolguin recursos contra la **denegació de permisos**, en els casos que la proposta del centre penitenciari sigui desfavorable al permís. Aquesta mesura és totalment inacceptable en un estat social i democràtic de Dret i radicalment contrària als drets fonamentals de les persones privades de llibertat. En primer lloc, la modificació d'una disposició d'una llei orgànica com és la LOPJ exigiria una reforma pels procediments constitucionalment establerts de majories parlamentàries reforçades. No fer-ho així suposaria vulnerar el dret a la legalitat de l'article 25 de la Constitució i al principi de seguretat jurídica vinculada a aquest precepte i a l'article 9.3 de la Constitució. En segon lloc, lluny de solucionar la falta de regulació en el procés penitenciari, problema que només pot ésser solucionat mitjançant l'aprovació d'una norma específica en la matèria, la modificació de la disposició addicional cinquena de la LOPJ només suposaria una retallada de drets absolutament inadmissible i inconstitucional. Es privaria del dret al recurs de tots els interns, vinculat a l'article 24 i al dret fonamental a la tutela judicial efectiva, així com el dret de defensa també de l'article 24 de la Constitució. Sostreure'ls la possibilitat de recórrer, suposa provar-los de que l'actuació administrativa sigui supervisada per part d'un òrgan judicial, com és el jutjat de vigilància penitenciària, i les audiències provincials en les seves seccions especialitzades en la matèria. El dret al recurs de les persones privades de llibertat és un dret fonamental, constitucionalment protegit i reivindicat pel Tribunal Constitucional. La crisi sanitària no hauria de justificar mai el fet de retallar els drets dels col·lectius més vulnerables. Justament, si bé el títol del paquet de mesures pretén convèncer d'una ajuda a aquests col·lectius vulnerables, en aquesta mesura i en d'altres només s'afecta més la quantitat i qualitat dels drets que assisteixen a aquests col·lectius.

D'altra banda, com que no es designa defensa lletrada d'ofici a les persones privades de llibertat fins a haver de presentar recurs d'apel·lació, aquesta mesura suposa una discriminació i vulneració del principi d'igualtat de l'art. 14 CE en relació a qui tingui capacitat econòmica per designar defensa particular.

5.- Jurisdicció contenciosa administrativa

Les mesures organitzatives proposades pel CGPJ en relació a aquesta jurisdicció tampoc no tenen relació directa amb la COVID-19, llevat l'enumerada com a 5.15 que introdueix la legitimació per exercitar l'acció col·lectiva de sindicats, associacions i grups per a situacions "derivadas del estado de alarma originada por el Covid-19".

La resta són clarament mesures per "agilitzar" aquesta jurisdicció que potser és la que, en termes generals, arrossega l'endarreriment sistèmic des de fa més temps. Les mesures són coherents amb la diagnosi del CGPJ dels motius del col·lapse jurisdiccional que es poden resumir en dos: 1) la ciutadania fa servir el servei públic administració de justícia per damunt de les seves possibilitats, i 2) per a la correcta revisió judicial només cal que l'assumeix arribi a l'òrgan jurisdiccional, i per tant, la intervenció de la defensa lletrada no només no és necessària, sinó que és sobrera.

Aquesta percepció general, és especialment greu en aquesta jurisdicció en la que, sovint la ciutadania té un primer contacte amb l'administració de justícia. L'asimetria en la confrontació amb l'Administració, fa especialment necessària l'assistència. Limitar el dret de defensa, tendeix a convertir de facto la jurisdicció contenciosa en una mena de recurs administratiu de realçada.

Mai s'afrenta l'anàlisi des de la revisió crítica de la mancança de mitjans humans i materials de tal manera que l'evolució de la ràtio de jutges per 100.000 habitants no observa variacions significatives en els darrers 10 anys on ens movem sobre 11, quan la mitjana europea és de 20. Respecte dels mitjans materials, resulta destacable que pràcticament tota la infraestructura material disponible estigui inoperant a les tardes i no s'hagi aprofitat l'experiència positiva de d'altres administracions, com la sanitària, en què els quiròfans han començat a ser operatius a les tardes.

A continuació fem una anàlisi crítica d'algunes de les mesures proposades:

La **MESURA 5.1.** preveu l'**extensió d'efectes de la sentència recaiguda en un "plet testimoni"**, havent suspès durant la seva tramitació i assoliment de fermesa, la resta de **plets considerats amb "idèntic objecte"**. Està previst actualment només per tres matèries (tributària, de personal al servei de l'Administració pública o d'unitat de mercat) específiques en una jurisdicció on el demandat sempre és el mateix, l'Administració pública. La seva extensió sense restricció a tota mena de matèries, és excessiva i laminant del dret a l'accés a la jurisdicció, més tenint en compte que ja existeix la possibilitat d'acumulació de recursos (art. 34 LRJCA) entre aquells deduïts contra un mateixa acte, disposició o actuació o que siguin reproducció, confirmació, execució dels mateixos o que existeixi qualsevol altra connexió directa.

L'acumulació, a diferència de la tècnica del "plet testimoni", no priva de la seva concreta defensa lletrada a la ciutadania en el plet que de forma directa afectarà a la resolució judicial de la seva pretensió exercitada. Sobre aquesta qüestió aprofundirem en analitzar la mesura 5.15.

L'apreciació de la "identidad de objeto" on rau la regulació proposada, causa greu indefensió a la ciutadania actora atès que no coneix, ni pot conèixer, la causa de la que es predica hi ha elements d'identitat. Aquest problema s'agreuja amb la reforma de la proposta introduïda en el segon document de treball, en quant estén la institució de la suspensió respecte de plets dels que conegui un altre jutjat o secció diferent del que coneix del seu assumpte, sense establir enlloc de quins criteris disposarà el jutgador que n'acordi la suspensió.

En la **MESURA 5.2 I 5.3** el CGPJ proposa **generalitzar com a procediment tipus contra actes administratius el procediment abreujat, ampliant el seu àmbit i la seva quantia** (que es dobla dels 30.000 € actuals als 60.000 €), alhora que pretén eliminar-ne la vista en uns i dictar sentències orals en d'altres, tot això, a més, eliminant a la pràctica l'accés al recurs d'apel·lació, quina barrera d'entrada també s'augmenta fins els 60.000 €.

El procediment abreujat, malgrat el seu nom, està comportant una tramitació més llarga que el procediment ordinari, tenint menys de garanties processals, no sembla doncs que sigui una mesura especialment enfocada a agilitzar aquesta jurisdicció, sinó més aviat tendent a limitar les opcions d'impugnació de la ciutadania respecte l'actuació de l'Administració.

Mereix especial atenció pel seu impacte respecte del procediment amb garanties, que el barem proposat d'admissió de les proves passi del criteri general de que no siguin inútils o impertinents, al criteri de que siguin estrictament necessàries, criteri que esdevé diabòlic quan, de forma absurda, es preveu que el recurrent hagi de proposar la prova abans de conèixer l'expedient administratiu i la contestació a la demanda, tot i que el segon document hagi introduït la possibilitat de proposar prova addicional a la vista de la contestació de la demanda.

L'eliminació de l'obligatorietat de la vista, en els casos en què es produeixi, que amb el canvi de raser de l'admissió de proves serien nombrosos, s'emportaria el tràmit de conclusions, i amb ell la part essencial de la contradicció pròpia de tot judici, al que ja s'hauria privat de la immediació, la concentració i l'oralitat.

El dictat oral de la sentència, especialment en aquells casos en que no hi cabrà recurs ordinari, que han estat ampliat exponencialment per les mesures, estableix un terreny abonat a l'arbitrarietat, o al menys a la percepció de la mateixa per part del justiciable vençut, alhora que afegeix dificultats a les ja existents per cercar protecció a la vulneració de drets fonamentals.

MESURA 5.6 Arribats a aquest panorama desolador, encara, en aquells pocs casos en que es tingui dret a l'accés a la segona instància, el recurs serà vist i fallat, si així ho decideix el president de la sala o secció, per un sol magistrat de la sala d'apel·lacions, desnaturalitzant els efectes propis de la *devolutio*. Aquesta mesura proposa la introducció d'un article 16.bis a la LRJCA alterant l'establert a la LOPJ (art. 74.2). Si bé va ser introduïda una previsió similar l'any 2009 per les apel·lacions del procediments verbals civils, ho va ser mitjançant la reforma de l'article 82.2.1 LOPJ, i no només de la LEC. (Aquesta necessitat de reforma orgànica ha estat introduïda al segon document de treball).

I no menys desoladora n'és la justificació de la proposta quan literalment diu:

“En tales circunstancias, cabe concluir que la colegiación no aporta nada al mejor o mayor acierto de la resolución y, sin embargo, entorpece o ralentiza la resolución de los asuntos y disminuye la capacidad resolutive del Tribunal. En esa situación, la intervención de un único magistrado en la resolución de las apelaciones está justificada.”

La **MESURA 5.7** preveu **limitació de l'extensió dels escrits processals i de les intervencions orals**, que ja estava introduïda per l'escrit del recurs de cassació en aquesta jurisdicció (art. 87 bis.3 LRJCA), no té cap justificació per a tots els altres escrits d'al·legacions, doncs la complexitat dels fets no és tractada en el recurs de cassació i lligar el seu compliment a l'admissibilitat del recurs afecta al dret al recurs. La limitació de la durada de les intervencions és, a més, innecessària, existint la facultat pel jutge o president d'actuar en cada cas per la via de l'article 186 de la LEC. A més, la fórmula de determinació extralegal (acord CGPJ) d'un aspecte tan determinant del dret de defensa és igualment absolutament estranya en un estat de dret.

MESURA 5.9 A l'anterior limitació “física” del dret de defensa, s'afegeix una limitació “material” consistent en **impossibilitar al recurrent que exigeixi l'aportació íntegra de l'expedient administratiu**, deixant a decisió de l'Administració demandada la determinació del què aporta o no amb l'expedient administratiu.

La **MESURA 5.11** contempla una **reforma de les mesures cautelàrissimes** (art 135 LRJCA) i està orientada també a permetre resoldre de forma definitiva l'incident sense contradicció, essent a més que la reforma proposada desnaturalitza la justícia cautelar urgent doncs la part actora haurà de sol·licitar la mesura cautelar com si es tractés d'una mesura ordinària, el que no és compatible amb les característiques pròpies de la mesura urgentíssima. A més, la redacció proposada no té en compte que les mesures es poden dictar pel jutge de guàrdia (art. 42.5 Reglamento de Aspectos Accesorios del CGPJ: en materia de extranjería, asilo político y condición de refugiado que impliquen expulsión, devolución o retorno), que no és compatible amb la regulació del art. 135.5 proposat.

MESURA 5.14 Les mesures posades en matèria d'**imposició de costes** en aquesta jurisdicció en que la demandada, l'Administració, té a l'abast i en nòmina serveis jurídics

propis, no fa convenient exportar els criteris de la jurisdicció civil sense matisos com ja es va fer amb la introducció del criteri del venciment objectiu, al que ara es pretén sumar la fixació de la quantia de les costes a la sentència, eliminant l'incident d'impugnació i l'extensió de les multes per una "temeritat", només cognoscible en molts casos *ex post* del procediment, a tall indemnitzatori per l'Administració (mesura 2.2), implica una doble imposició de costes al ciutadà.

MESURA 5.15 Com dèiem al principi aquesta és la única mesura proposada que té relació directa amb el post Covid-19, proposant introduir a la LRJCA un article 19 bis que permeti als sindicats, associacions de defensa d'interessos col·lectius interposar recursos en benefici de particulars perjudicats. El CGPJ preveu que aquesta mesura permetrà resoldre en un únic procediment el que d'altra manera podria tramitar-se en desenes, centenars o milers de procediments.

En aquest supòsit, igual que passa amb la mesura proposada 5.1, el CGPJ oblida que cada reclamació està o pot estar (com a part del dret fonamental individual a la tutela judicial efectiva en la seva vessant d'accés al procediment) sustentada en diferents tesis, posicionaments i pretensions, essent inviable per a un òrgan unipersonal examinar conjuntament tal varietat de reclamacions en un sol procediment, quan la connexió entre elles pot ser mínima. Cada reclamació articulada per cada part afectada tindrà una sustentació particular, heterogènia, de manera que una acció col·lectiva com la pretesa incidiria en la tramitació del procediment que es demoraria considerablement. La sentència tindria especial dificultat en haver d'examinar cada cas, desenes, centenars o milers, amb el previsible retard en el dictat de la sentència com passa habitualment en els macro processos. Això, sense comptar amb les extraordinàries dificultats que comportaria la seva execució.

MESURA 5.19 Aquesta mesura proposada en el segon document de treball estén la institució del "**plet testimoni**" a la tramitació de recursos administratius, amb els mateixos problemes d'indefensió que ja hem analitzat. Si bé la justificació de la mesura parla de que "*la suspensión de la tramitación se acuerde sólo cuando de manera incontrovertible se haya podido establecer esa identidad la regulación propuesta establece conceptos más flexibles i indeterminats com un asunto similar o que se planteen pretensiones similares con fundamento fáctico y jurídico sustancialmente idéntico*" el que introdueix un camp a la possible arbitrietat, tant en la suspensió que priva l'accés a la tutela judicial, com a l'extensió d'efectes quan es plantegen els mateixos problemes de manca de coneixement per la ciutadania dels altres recursos dels que es predica aquella identitat de pretensió i fonamentació.

L'extensió no es limita a plets declarats testimoni en seu judicial, sinó que és possible respecte de qualsevol procediment judicial i fins assolir fermesa, per quin motiu, es pot privar durant anys a la ciutadania el seu dret a la revisió judicial i a la justícia cautelar.

6.- Jurisdicció social

6.1- Comentaris generals sobre la jurisdicció social

6.1a- Sobre el diagnòstic de la situació

La jurisdicció social a Catalunya -amb diferències segons els diferents àmbits territorials- fa anys que està col·lapsada; el temps mig d'espera entre la presentació de la demanda i la celebració del judici i el dictat de la sentència és extraordinàriament llarg, fins el punt que es vulnera, en molts procediments, el dret a un judici sense dilacions. La manca de voluntat política per resoldre aquesta situació es fa palesa en la manca de recursos humans i materials i tot plegat fa que el dret de la ciutadania a la tutela judicial efectiva i a un procés judicial sense dilacions, estigui greument condicionat o sigui directament desconegut. El dret a un procés sense dilacions, que a l'àmbit de la jurisdicció social està reforçat pels principis d'oralitat, celeritat, immediació i concentració, fa temps que és vulnerat, excepte en alguns procediments urgents i de tramitació preferent. Aquesta situació evidencia la manca d'interès en el bon funcionament d'una jurisdicció que ha de vetllar, també, per l'efectivitat dels drets de la part "feble" del contracte de treball.

Les conseqüències de la pandèmia de la COVID-19 sobre el món del treball estan sent molt dures i és factible pensar i necessari preveure que encara ho seran molt més, i que tot contribuirà a un previsible increment exponencial de la litigiositat que acabarà als jutjats socials.

Això vol dir que quan es reiniciï l'activitat als jutjats socials la situació pot ser més o menys la següent: caldrà posar-se al dia de tot el que estava pendent de resoldre abans de la COVID-19 i de tot el que no s'ha pogut tramitar o hagi quedat suspès durant les setmanes en que estigui vigent l'estat d'alarma, i, a més a més, s'haurà de fer front a tot el que hagi entrat nou durant aquestes setmanes.

Aquesta situació és analitzada pel CGPJ amb una certa dosi de tremendisme per tal de justificar la necessitat d'adoptar les seves propostes de modificacions processals, però el cert és que el propi CGPJ reconeix que s'haurà de fer un diagnòstic de quina és la situació que es produirà per poder saber quines mesures de caràcter organitzatiu -recursos humans, materials i econòmics- s'hauran de posar al servei de l'Administració de Justícia.

6.1b- Sobre les mesures proposades

Es podria utilitzar una expressió que, per desgracia, ha fet fortuna en l'àmbit hospitalari, "hem de guanyar temps".

I això és en el que sembla que ha pensat el CGPJ i aquest és l'objecte central del seu "*Primer documento de trabajo sobre medidas organizativas y procesales para el plan de*

choque en la administración de justicia tras el estado de alarma”, revisat en data 6 de maig de 2020, i també en el document de mesures en relació a col·lectius vulnerables, que no serà objecte d’anàlisi perquè no hi ha cap mesura per l’ àmbit social del Dret.

Però el temps és el que és, els recursos humans i materials (tots) són els que són, i la ciutadania continuen tenint els mateixos drets, també els processals. I a l’ àmbit de la jurisdicció social, les propostes del CGPJ van en la línia de reformar, entre altres, la Llei reguladora de la Jurisdicció per posar fre a la litigiositat i guanyar temps, retardant l’afectivitat dels drets de la ciutadania que depenen d’una resolució judicial.

En que està pensant el CGPJ i què planteja en aquest primer document de treball? Es tracta d’un primer document de treball amb propostes molt concretes -després revisades- i d’adopció ràpida a la jurisdicció social, quan es tracta de reformes processals que afecten als drets de la ciutadania, i no tan o gens concretes i menys ràpides quan es tracta de reformes organitzatives sobre recursos humans i materials. Això sí, aquestes propostes del CGPJ es fan amb l’objectiu d’iniciar un debat sobre el què cal fer amb tots els agents implicats en l’Administració de Justícia.

Però amb aquesta anàlisi només es pretén fer una primera diagnosi sobre les mesures que el CGPJ proposa a l’ àmbit de la jurisdicció social, tant a l’ àmbit organitzatiu dels recursos humans i materials, com al processal dels drets de la ciutadania, en la mesura que la LRJS regula els procediments i en definitiva les normes que han de garantir el dret a la tutela judicial efectiva i a un procés sense dilacions i amb garanties.

Sens perjudici del comentari més detallat que es farà posteriorment, es poden avançar algunes consideracions de caràcter general:

1ª.- Pel què fa a la diagnosi de la situació de la jurisdicció social, el CGPJ considera necessari realitzar estudis previs de la situació i de l’impacte abans de proposar mesures de caràcter organitzatiu, mesures que no sempre és el CGPJ qui les pot i ha d’adoptar. Aquestes mesures de caràcter organitzatiu tardaran temps en poder-se adoptar, si és que s’adopten; però són mesures conegudes en l’ àmbit de l’empresa privada, com la mobilitat i la precarització de les condicions de treball, incrementant i modificant substancialment les càrregues de treball de la judicatura, lletrats/des de l’administració de justícia i personal funcional.

Una part molt important d’aquestes mesures les han d’adoptar les comunitats autònomes, és a dir, sense la seva participació, les mesures proposades pel CGPJ en l’ àmbit organitzatiu no tenen cap viabilitat. Contràriament, i sense aquesta diagnosi prèvia i amb unes previsions molt discutibles, el CGPJ proposa adoptar mesures “processals” per “guanyar temps”, mesures processals que afecten al temps que la ciutadania tardarà en obtenir una resolució judicial de qualitat (el terme qualitat és el que utilitza el CGPJ en el seu Informe).

2ª.- Hi ha uns *tempos* sobre els que el CGPJ proposa actuar de forma immediata; els temps judicials i el temps dels funcionaris i funcionàries judicials.

Ja hem fet referència abans a la incongruent mesura, ja assumida pel poder executiu, d'habilitar per treballar la major part del mes d'agost, que ja s'ha regulat a través del RDL 16/2020. Pel que fa al temps dels lletrats/des de l'administració de justícia i del personal funcional, des de la percepció del CGPJ, la proposta és clara, s'ha d'incrementar la seva jornada de treball, però resulta que la decisió l'han d'adoptar el Ministerio de Justicia i les Comunitats Autònomes.

Algunes de les mesures proposades pel CGPJ no només no són eficaces per fer que els jutjats i tribunals funcionin millor, si no que afecten a tot el personal funcional públic que veurà empitjorades les seves condicions de treball, en alguns casos amb possibles afectacions en la seva salut en el treball, i sense que s'hagin avaluat, de forma prèvia les seves càrregues de treball.

3ª.- A l'espera de que s'adoptin les mesures organitzatives, avancem algunes consideracions sobre les propostes de modificacions a la LRJS.

a.- Totes les propostes pretenen actuar/incidir o sobre els temps dels procediments i/o sobre la quantitat de procediments, sigui en la primera o segona instància. Però la quasi totalitat de mesures, ni està justificat que s'adoptin per resoldre la possible litigiositat derivada de la COVID-19, ni està justificat que s'adoptin a través d'un procediment de caràcter extraordinari i urgent com és un Reial Decret Llei. Tampoc està justificat que se'ls hi pretengui donar caràcter permanent de cara al futur, quan el que justifica la proposta del CGPJ és la d'actuar sobre la situació conjuntural i extraordinària provocada per la COVID-19 i per "guanyar temps ara".

b.- Algunes propostes són positives i necessàries, per exemple, establir un procediment urgent i preferent per resoldre els conflictes jurídics derivats de la recuperació de les hores de permís retribuït i recuperable, que ja s'ha fet efectiva a través del RDL 16/2020. Altres mesures proposades també són positives però s'haurien d'haver adoptat fa anys, com per exemple les que fan referència als actes de comunicació telemàtica judicial.

c.- Les propostes que pretenen incidir sobre la quantitat de procediments que seria desitjable que arribessin als jutjats, o que arribessin a judici, i que accedissin a la segona instància, són de dubtosa eficàcia i, en tot cas, afecten al dret d'accés a un procés sense dilacions i amb garanties de la ciutadania. També poden vulnerar el dret a la tutela judicial efectiva i el dret de defensa. Pel que fa a l'accés a la segona instància, ja siguin competents les Sales Socials dels Tribunals Superiors o del Tribunal Suprem, les mesures que es proposen, hi restringeixen el dret d'accés de la ciutadania, sense que aquesta restricció es justifiqui amb dades sobre la càrrega de treball d'aquests òrgans judicials.

d.- Les propostes que pretenen incidir sobre els temps dels procediments, no només són de dubtosa eficàcia, sinó que poden acabar impactant sobre la qualitat de la justícia i sobre el dret de la ciutadania a la tutela judicial efectiva, a un procés sense dilacions i amb garanties, i al dret de defensa.

e).- Al document de 6 de maig de 2020, el CGPJ fa un seguit de propostes per a que es realitzin de forma telemàtica alguns actes processals judicials, en la línia que ja ha introduït el Reial Decret Llei 16/2020. Aquestes, desconeixen la realitat dels jutjats socials i les especificitats de la jurisdicció i del procés social i suposen el trencament del dret a un procés amb garanties: els principis d'oralitat, d'immediatesa, de concentració i de celeritat.

f).- Hi ha propostes que l'únic que són és un reflex de la reforma laboral del PP de l'any 2012, i amb les que es pretén estalviar diners a l'Estat, reduint els drets dels treballadors i treballadores en matèria de salaris de tramitació.

6.2- Mesures proposades pel CGPJ

Cal, però, analitzar en detall les mesures proposades i fer-ho de forma ordenada, i per això, s'analitzaran les mesures que el CGPJ proposa per cadascuna de les instàncies de la jurisdicció social a partir dels objectius que considera necessari assolir amb la seva aplicació.

A la primera instància dels jutjats socials, el CGPJ considera necessari adoptar mesures, per reduir o evitar part de la litigiositat, la dels conflictes jurídics habituals i també la dels conflictes jurídics derivats de la impugnació de decisions i de mesures que s'han produït com a conseqüència de la COVID-19, i, per resoldre de forma més ràpida els procediments judicials, tant els que ja estaven en tràmit en el moment de la declaració de l'estat d'alarma, com els que s'inicien a partir del 14 de març de 2020.

A la segona instància, sobretot a les Sales Socials dels TSJ de les Comunitats Autònomes, el CGPJ considera també necessari adoptar mesures en els mateixos dos sentits -amb propostes evidentment diferents-, primer, per reduir la litigiositat limitant o restringint l'accés als recursos de suplicació i de cassació ordinària, i, segon, per agilitzar la resolució dels recursos que arribin a les Sales.

A la Sala Social del Tribunal Suprem, planteja mesures per reduir la litigiositat i d'altres per a facilitar l'accés a la cassació per unificació de doctrina sense necessitat de sentència contradictòria, quan es tracti de plets *"sobre interpretación y aplicación de las normas sustantivas o procesales dictadas, tras el RD 463/2020, de 14 de marzo, para hacer frente al impacto económico y social del COVID 19"*.

L'anàlisi de totes i cadascuna de les mesures proposades s'ha de fer des de diferents perspectives, (a) si la mesura té a veure amb la resolució de possibles situacions prèvies o derivades de la COVID-19, (b) la seva efectivitat per aconseguir l'objectiu declarat, (c) la seva possible col·lisió amb els drets de la ciutadania, i també dels seus advocats i advocades.

6.2a- En primera instància (Jutjats socials)

Mesures per evitar o reduir part de la litigiositat, la dels conflictes jurídics habituals i també la dels possibles conflictes jurídics derivats de la impugnació i de mesures que s'han produït com a conseqüència de la Covid-19.

Les mesures proposades pel CGPJ, totes de caràcter "processal", són:

- **6.13** Ampliació del termini de suspensió de la caducitat en fase de conciliació i mediació prèvies
- **6.15** Potenciació de la mediació pre-processal
- **6.22** Fer, en seu judicial, 2 convocatòries separades pels actes de conciliació i de judici
- **6.39.** Prohibició expressa d'al·legar a l'acte del judici fets que no constin a la papereta de conciliació.
- **6.2.** Regular la modalitat processal col·lectiva pels ERTOS

Les mesures proposades, obeeixen a una idea del CGPJ molt senzilla: quantes menys demandes arribin als jutjats socials, millor es podran resoldre els conflictes jurídics que finalment arribin a judici. Totes elles són mesures que incideixen en l'accés a la jurisdicció.

La regulació legal de la obligació d'intentar evitar el procés judicial no és contrària al dret a la tutela judicial efectiva, sempre que no comporti dilacions indegudes, i aquesta circumstància -el caràcter indegut del retard- dependrà de l'efectivitat del dret que es tracta de tutelar. Però el que ens interessa és que, quan és obligatori intentar la conciliació, s'ha d'acreditar haver-ho intentat a l'hora de presentar la demanda o en el moment que judicialment s'admeti la demanda a tràmit.

La **MESURA 6.13**, que proposa modificar l'art. 65 apartats 1 i 2. de la LRJS (sobre efectes de la sol·licitud de conciliació), pretén incidir sobre els terminis en que s'ha de produir la conciliació administrativa, que és obligatòria en determinat tipus d'accions, i la relació entre aquests terminis administratius i els terminis per a la formalització judicial de la demanda, en els casos d'accions sotmeses al termini de caducitat de 20 dies.

Ara el còmput d'aquest termini per presentar la demanda judicial se suspèn durant 15 dies des de la presentació de la sol·licitud de conciliació administrativa, temps durant el qual es pressuposa que s'hauria de fer efectiu l'intent de conciliació, i, si les parts arriben a un acord, es dona per acabat el conflicte i no cal formalitzar la demanda judicial. També, com a clàusula de tancament, si passats 30 dies des de la sol·licitud no s'ha realitzat l'acte de conciliació s'entendrà acomplert el tràmit, és a dir, l'obligació legal d'intentar-ho.

La mesura 6.13. del CGPJ proposa ampliar el primer termini de 15 dies a 30 dies, i el segon termini de 30 dies a 60 dies, per tal de tenir més temps per intentar la conciliació administrativa prèvia, ja que, com a conseqüència del necessari distanciament social, no es podran realitzar en el mateix nombre cada dia.

Aquesta mesura planteja problemes des de diferents perspectives:

a.- Sobre l'efectivitat de la mesura. Aquesta mesura no és efectiva per aconseguir el seu objectiu.

1.- La mesura proposada pel CGPJ pretén actuar sobre un tràmit pre-processal que és competència de l'Administració de la Generalitat, i que es realitza pel Servei de conciliacions (CMAC), depenent del Departament de Treball. És a dir, que l'efectivitat de la mesura, conciliació entre les parts per resoldre el conflicte jurídic, no depèn de la jurisdicció social, si no dels recursos humans i materials de la Generalitat. I si hi hagués més mitjans l'intent de conciliació es pot fer en 15 dies, però la realitat és que la mitjana de temps des de la sol·licitud fins a la celebració del CMAC és molt superior.

Una mesura com la que proposa el CGPJ, hauria de ser consultada i, en el seu cas, coordinada amb la Generalitat.

2.- L'efectivitat de la obligació de la conciliació obligatòria prèvia depèn, sobretot, de la voluntat de les parts. Encara que el millor seria que no s'hagués produït el conflicte, les parts són les més interessades en arribar a un acord, però com no hi estan obligades, no sempre és fàcil resoldre el conflicte a través de la conciliació administrativa. Tant és així que és pràctica habitual que es presentin, de forma quasi simultània, la sol·licitud al CMAC i la demanda al Jutjat, sense esperar el resultat de l'intent de conciliació.

3.- Per a l'efectivitat d'aquesta mesura sobta la proposta que fa el CGPJ a la mesura 6.15. amb la que es proposa la obligació d'intentar la conciliació administrativa prèvia per l'exercici d'accions judicials que fins ara n'estaven excloses. En el cas de ser aprovada, carregaria encara més les oficines del CMAC de sol·licituds d'intent de conciliació.

b.- Sobre el dret a la tutela judicial efectiva. La mesura pot ser contrària al dret a la tutela judicial efectiva i a un procés sense dilacions.

Aquesta reforma dels terminis "administratius" afecta a la tramitació judicial de la demanda, perquè, d'acord amb els articles 80 i 81 de la LRJS, al presentar la demanda judicial s'ha d'acreditar documentalment haver intentat o haver transcorregut el termini màxim per fer-se efectiu l'acte de conciliació.

En cas de no adjuntar a la demanda judicial el document que acredita haver intentat la conciliació administrativa, cal un tràmit judicial de requeriment que, malgrat no pot comportar, en principi, la no admissió a tràmit de la demanda, sí pot comportar un arxiu i que quedi sense efecte l'assenyalament del judici, en el cas d'haver-se senyalat. En conseqüència i lògicament, per evitar tots aquests tràmits en seu judicial, l'actuació de la oficina judicial pot acabar-se adaptant i modulant als nous terminis "administratius" i s'alentirà una mica més la tramitació judicial, en contra del dret a un procés sense dilacions.

És des d'aquesta perspectiva que cal tenir present el dret a la tutela judicial efectiva i a un procés sense dilacions. Les parts tenen dret a accedir a la jurisdicció perquè és qui té en exclusiva la competència per resoldre els conflictes d'acord amb la "llei", i també tenen dret a un procés sense dilacions. Com ja s'ha dit, el que és contrari a la tutela judicial

efectiva, és demorar en el temps l'accés efectiu a la jurisdicció, no la mera presentació de la demanda, sense perdre de vista que un dels principis informadors del procés laboral és la celeritat. Per això són de dubtosa constitucionalitat les reformes que puguin diferir en el temps la sentència.

Si s'observen les mesures 6.13. i la 6.15 conjuntament és fàcil arribar a la conclusió que la única pretensió del CGPJ es fer tot el possible per evitar que una part de les demandes arribin a la jurisdicció social: de fet el rerefons de la proposta del CGPJ acaba culpabilitzant d'alguna manera a les parts per no haver arribat a un acord en el tràmit de conciliació.

c.- Sobre el caràcter extraordinari i la voluntat de permanència en el temps de la mesura.

El CGPJ proposa aquesta mesura amb caràcter urgent i d'abast temporal, però també diu que amb vocació de permanència si dóna bons resultats (reduir el nombre de demandes que arriben als jutjats).

No hi ha dubte que els jutjats socials estan saturats i que cal evitar el "col·lapse", però d'una mesura sobre la que no es pot ni garantir ni preveure l'eficàcia i que a la vegada pot generar dubtes de constitucionalitat, no pot ser adoptada de forma extraordinària ni molt menys urgent. I evidentment, no pot adaptar-se per a veure quins seran els seus resultats.

La **MESURA 6.15** que proposa modificar l'article 64.1 de la LRJS (sobre **excepcions a la conciliació o mediació prèvies**) pretén reduir el nombre de conflictes jurídics que arribaran a la jurisdicció social, sotmetent a conciliació prèvia obligatòria accions que ara estan excloses d'aquesta obligació.

Quines són aquestes accions que ara, si és fes efectiva la proposta del CGPJ, estarien sotmeses a la conciliació prèvia obligatòria:

- Les impugnacions de decisions empresarials de mobilitat geogràfica de caràcter individual, tot i que continuarien excloses de la obligació de conciliació prèvia les de caràcter col·lectiu.
- Les impugnacions de decisions empresarials de modificació substancial de les condicions de treball de caràcter individual, tot i que continuarien excloses les de caràcter col·lectiu.
- Les reclamacions dels drets de conciliació de la vida personal, familiar i laboral de l'article 139 LRJS.
- Les impugnacions dels acords de conciliacions, de mediacions i de transaccions.

Es donen per reproduïdes les consideracions generals sobre el caràcter obligatori de la conciliació prèvia fetes en analitzar la mesura 6.13.

Aquestes mesures 6.15 plantegen problemes des de diferents perspectives:

a.- Sobre l' efectivitat de les mesures. Cal estar a les consideracions específiques fetes a la mesura 6.13.

b.- Sobre el dret a la tutela judicial efectiva. La mesura pot ser contrària al dret a la tutela judicial o efectiva i a un procés sense dilacions.

El primer que crida l'atenció és que es proposi la modificació de l' article 64.1. de la LRJS i no es digui res dels articles 138 i 139 de la mateixa Llei, que regulen el caràcter urgent i preferent de la tramitació d' aquestes modalitats processals.

Pel que fa a les impugnacions de decisions empresarials de mobilitat geogràfica i de modificació substancial de les condicions de treball de caràcter individual, la mesura és contrària al caràcter urgent i preferent que té la seva tramitació judicial regulada a l'article 138 de la LRJS, que pretén donar efectivitat a la possibilitat empresarial i a la seva aplicació a les persones treballadores i seguretat jurídica a les parts. Finalment la mesura proposada pel CGPJ suggereix també com en altres mesures, un tracte processal diferenciat i no justificat entre les legitimitats col·lectives i les individuals.

L'article 138 preveu un procediment urgent i una tramitació preferent: el judici s'ha de celebrar en 5 els dies següents a l'admissió a tràmit de la demanda, i la sentència, ha de dictar-se en els 5 dies següents al judici, és executiva de forma immediata, i no s'hi pot interposar recurs de suplicació si el procediment no es col·lectiu.

Totes aquestes previsions processals queden en no res si es regula el caràcter obligatori de la conciliació prèvia, per les raons ja indicades a la mesura 6.13. Caldrà que passin 30 dies des de la presentació de la conciliació per tenir aquesta per intentada i mentrestant, no es pot assenyalar el judici.

Pel que fa a les reclamacions dels drets de conciliació de la vida personal, familiar i laboral, la mesura és contrària al caràcter urgent i preferent que té la seva tramitació regulada a l'article 139 de la LRJS que pretén donar efectivitat als drets de les persones treballadores i seguretat jurídica a les parts i té fixats uns terminis processals similars als que s'han citat per l'article 138.

I, a la vegada i més important, l'exigència de la conciliació prèvia en aquest tipus de conflicte comporta una vulneració del dret a la tutela judicial efectiva en la mesura que introdueix una dilació indeguda i injustificada en l'accés efectiu a la jurisdicció, que es deriva no només del caràcter urgent i preferent ja expressat, si no del fet que els drets de conciliació estan vinculats al principi d'igualtat efectiva i no discriminació entre dones i homes i el dret a la protecció de la família. Sotmetre aquestes reclamacions a la obligació d'una conciliació administrativa prèvia, és no només desconèixer els drets que es tracta de garantir, sinó que en molts casos, el gaudi del dret té un termini o període de temps delimitat per llei.

Per posar un exemple, com s'aplicaria la mesura proposada pel CGPJ en el cas d'uns progenitors que comencin a gaudir del permís retribuït per lactància, si la seva concreció s'ha de sotmetre a una decisió judicial que pot tardar mesos?

La perspectiva de gènere té caràcter transversal i ha de ser tinguda en compte a la hora de definir i proposar mesures legislatives.

c.- Sobre el caràcter extraordinari i la voluntat de permanència en el temps de la mesura.

El CGPJ proposa aquesta mesura amb caràcter urgent i d'abast temporal, però amb vocació de permanència si dóna bons resultats (reduir el nombre de demandes que arriben als jutjats). Però una mesura que pot arribar a fer inútil l'exercici de l'acció judicial, no pot ser adoptada de forma extraordinària ni molt menys urgent, ni tampoc per a veure quins són els seus resultats.

Finalment, la tramitació legal de la mesura proposada pel CGPJ no es pot fer a través d'un Reial Decret Llei perquè afecta al principi d'igualtat i no discriminació.

La **MESURA 6.22** que proposa modificar els articles 82.1 -paràgraf primer-, 82.2 i 85.1 de la LRJS (sobre **assenyalament dels actes de conciliació i de judici**) pretén reduir el nombre de conflictes jurídics que arribaran a judici.

El CGPJ proposa que es reguli que la conciliació a càrrec del Llettrat/da de l'Administració de Justícia (LAJ) es faci en data prèvia a la data del judici i, només en cas de no produir-se avinença, es procedirà a fixar la data del judici.

Segons el CGPJ aquesta mesura ha de servir per agilitzar la resolució dels procediments judicials, però en realitat es tracta d'intentar que el conflicte jurídic no arribi a judici.

De fet, ara ja hi ha LAJ que, quan el judici s'assenyala per una data molt llunyana de la presentació de la demanda, fan una citació a l'acte de conciliació molt abans de la data en que està previst el judici, però en cap cas es condiona a la celebració d'aquest acte l'establiment de la data del judici. La realitat és que en molts casos no hi ha agenda judicial disponible per fer el judici abans.

Aquesta proposta del CGPJ només suposa "guanyar temps" i diferir cap a més tard la solució judicial dels problemes, o, com ja s'ha dit, pressionar perquè les parts arribin a un acord perquè la solució "judicial" és llunyana.

a.- Sobre l'efectivitat de les mesures.

Possiblement sigui efectiu haver de superar una carrera d'obstacles insalvables i inacabables per accedir al judici i així evitar que el jutjat social es col·lapsi, però sembla radicalment imprudent alleugerir la feina dels jutjats a base de fer inútil la seva actuació. Es pretén doncs que, finalment, les persones treballadores renunciïn a l'acció judicial com a eina per solucionar els conflictes laborals.

b.- Sobre el dret a la tutela judicial efectiva. La mesura pot ser contrària al dret a la tutela judicial efectiva i a un procés sense dilacions.

El CGPJ proposa aquesta mesura per a tots els procediments sense excepció; però per aquelles modalitats processals que tenen caràcter urgent i tramitació preferent (fixament

vacances, impugnació laudes arbitrals en processos electorals, mobilitat geogràfica, modificacions substancials, suspensions i reduccions jornada, drets de conciliació, i drets de la dona víctima de violència masclista, conflictes col·lectius i tutela de drets fonamentals) aquesta mesura no només no té cap sentit, si no que és impossible, i, en cas que s'apliqués, suposaria un endarreriment del procediment que seria contrari al dret a un procés sense dilacions.

c.- Sobre el caràcter extraordinari i la voluntat de permanència en el temps de la mesura.

El CGPJ proposa que aquesta mesura s'adopti amb caràcter extraordinari i urgent i amb vocació de permanència. Sembla que el CGPJ vulgui aprofitar una situació de col·lapse, per introduir reformes processals que no són útils.

La **MESURA 6.39**. proposa modificar el art. 85.2 LRJS, per, segons el CGPJ, **potenciar l'eficàcia de la conciliació administrativa i la conciliació** davant dels Lletrats de l'administració de justícia.

El CGPJ parteix de la presumpció que les paperetes per sol·licitar l'intent de conciliació administrativa no expliciten els fets que motiven el conflicte jurídic, i per aquest motiu és difícil que les parts arribin a un acord abans d'anar al jutjat social. Aquesta presumpció desconeix la realitat del tràmit de conciliació que ja s'ha analitzat anteriorment.

Però en realitat la modificació proposada pel CGPJ consisteix només en establir que a l'acte del judici, *"En ningún caso podrán alegarse hechos distintos de los aducidos en conciliación o mediación"*, que suposa establir a favor del jutgador i, en el seu cas, la Sala social, una facultat absoluta que pot generar el trencament del dret a un judici just i amb garanties i al dret de defensa.

El CGPJ no proposa la forma en què aquesta proposta hauria de ser adoptada, però no sembla que, en el seu cas, tingués, cap eficàcia a la hora de reduir la litigiositat.

La **MESURA 6.2** que proposa modificar l'article 153.1. de la LRJS (sobre la modalitat processal de **conflicte col·lectiu**) pretén reduir la litigiositat establint que la impugnació judicial d'un ERTA es faci, preferentment, a través de la modalitat del conflicte col·lectiu.

En la mesura que el CGPJ no proposa com a mesura modificar l'article 138 de la LRJS, perquè no es pot evitar que els treballadors i treballadores individuals puguin impugnar un ERTA, el que proposa és una mesura/previsió processal per incentivar que les impugnacions en seu judicial es facin per la via col·lectiva, per la què els treballadors i treballadores individuals no estan legitimats, en la que la legitimitat correspon als seus representants legals.

El RDL 16/2020, en el seu article 6, ha fet seva, parcialment, la proposta del CGPJ i ha regulat que les impugnacions del ERTA per causes econòmiques, tècniques,

organitzatives o de producció -no les impugnacions dels ERTOS per força major- es tramitaran pel procediment del conflicte col·lectiu quan afectin a més de 5 persones treballadores. També estarà legitimada activament, en el seu cas, la comissió representativa de les persones treballadores. Aquesta nova previsió legal comporta que aquests procediments es tramitaran amb caràcter urgent preferent.

La proposta del CGPJ neix del convenciment especulatiu del CGPJ de que, si no tots, molts dels ERTOS seran impugnats judicialment, però és més previsible que la realitat sigui justament la contrària perquè (a) una part important dels ERTOS ho són per força major que difícilment seran impugnats, (b) una altra part dels ERTOS ho són per raons productives derivades de la situació generada per la COVID-19, molts d'ells acordats amb els representants dels treballadors i treballadores, i tampoc seran impugnats, i (c) per tant només quedarien com a susceptibles d'impugnació els que s'han posat en pràctica en contra de la voluntat de la representació de les persones treballadores o (d) aquells en els que no s'hagi seguit el procediment legalment establert.

Malgrat ja ha estat incorporada, encara que parcialment, al RDL 16/2020, el CGPJ manté la proposta.

Mesures per resoldre de forma àgil els procediments judicials, tant les que ja estaven en tràmit en el moment de la declaració de l'estat d'alarma com els que s'iniciïn a partir del 14 de març del 2020:

Les mesures proposades pel CGPJ, de caràcter organitzatiu, són:

- 6.10** Pla extraordinari d'urgència per donar suport a jutjats i tribunals
- 6.11.** Prolongació de la jornada treball dels Lletrats/des de l'administració de justícia i del personal funcionarial
- 6.12.** Renovació de les mesures actuals
- 6.25** Adscripció de jutges/esses en pràctiques i en expectativa de destí
- 6.20** Adscripció obligatòria de jutges/esses
- 1.6.** Habilitar el mes d'agost per a actes processals judicials

Les mesures proposades pel CGPJ, de caràcter processal, són:

- 1.5.** Limitació de l'extensió dels escrits de les parts
- 1.6.** Habilitar el mes d'agost per a actes processals judicials
- 6.19** Regular el caràcter urgent de determinades modalitats processals
- 6.23** Regular un procediment urgent per a conflictes derivats de la recuperació d'hores del permís retribuït
- 6.14** Sobre els actes de comunicació

- 6.16 Sobre els actes de comunicació
- 6.28 Modificar la modalitat processal de Seguretat Social, incloent atur
- 6.18 Promoure la sentència *in voce*
- 6.21 Reforma del procés monitori
- 6.2. Modificar la modalitat processal pels ERTOS
- 6.31. Regular l'acumulació obligatòria de determinades accions i també l'acumulació obligatòria de determinats processos.
- 6.33. Regular dos procediments judicials especialíssims per tramitar i resoldre les qüestions litigioses laborals i de seguretat social sorgides en aplicació de la legislació dictada per fer front a la COVID-19.
- 6.34. Regular un procediment judicial especialíssim per tramitar i resoldre els procediments suspesos per la declaració de l'estat d'alarma.
- 6.35. Facilitar els programes informàtics adequats per a què el jutge/essa social pugui automatitzar i estereotipar algunes resolucions.
- 6.36. Preferència per a la realització dels actes processals amb presència telemàtica.
- 6.38. Modificar la LRJS perquè les sentències dictades en procediments de conflicte col·lectiu i d'acomiadament col·lectiu sigui efectivament executives de forma immediata a través de l' article 247.2. de la LRJS.

La **MESURA 1.5.** que proposa la limitació de l'extensió dels escrits de les parts.

Encara que proposada per a la jurisdicció contenciosa administrativa, el CGPJ ja anticipa que potser es podria fer extensiva a totes les jurisdiccions.

El CGPJ ho diu així: *“La limitación de la extensión de los escritos procesales, respetuosa con el derecho de defensa, agiliza la tramitación de los procesos, y contribuye al cumplimiento de la finalidad del proceso en un plazo razonable, evitando inútiles reiteraciones de argumentos jurídicos o la cita de innumerable jurisprudencia, con su reproducción íntegra”.*

Aquesta proposta és matitzada pel CGPJ, en el document de 6/5/2020, en el sentit que es *“podrán ordenar, con carácter previo a la admisión del escrito, la subsanación del mismo, salvo que se justifique la necesidad de una mayor extensión. CGPJ a través del Servicio de Inspección, que velará por el cumplimiento de la forma y extensión de las resoluciones judiciales”.*

És possible que hi hagin escrits de les parts que siguin massa llargs, com també és possible que hi hagi sentències que siguin massa curtes; però aquest no és el problema.

El problema és que la proposta del CGPJ té un rerefons d'una certa presumptuositat "judicial". El CGPJ sembla insinuar que ningú coneix millor la llei i la jurisprudència que la judicatura i la magistratura. Aquesta proposta del CGPJ s'oblida que qui millor coneix el conflicte jurídic que s'ha de resoldre són les parts que el pateixen, que cadascuna de les parts veu el conflicte des de la seva perspectiva, i que no només tenen dret a sotmetre'l a la jurisdicció si no que tenen dret de defensa, dret que es posa en qüestió amb una justificació que és excessivament presumptuosa.

a.- Sobre la efectivitat de la mesura.

No hi ha dubtes que la mesura proposada podria ser efectiva, però quan més efectiva fos, més evident seria la vulneració del dret de defensa.

b.- Sobre el caràcter extraordinari i la voluntat de permanència en el temps de la mesura.

El CGPJ proposa que es faci una modificació al "*Reglamento de aspectos accesorios de las actuaciones judiciales de 15 de septiembre de 2005 (Reglamento 1/2005)*", amb Introducció d'un nou Títol "*De la forma y extensión de los escritos y resoluciones procesales*", i dos nous capítols "*Capítulo I: Forma y extensión de los escritos procesales*" i "*Capítulo II: Forma y extensión de las resoluciones judiciales*", amb vocació de permanència, i per fer-ho extensible a totes les jurisdiccions.

La **MESURA 6.10** que proposa un **pla extraordinari d'urgència per donar suport a jutjats i tribunals**:

Amb l'objectiu d'absorbir l'increment de la càrrega treball i normalitzar els temps de resposta judicial el CGPJ proposa:

- Que el *Servicio de Inspección CGPJ* faci un estudi d'impacte sobre jutjats i tribunals socials de les mesures adoptades durant la COVID-19
- Que, en base a l'estudi anterior es dissenyi el pla d'actuació per atendre l'impacte en la dimensió prèviament diagnosticada.
- I després, es traslladarà al *Ministerio de Justicia* i a les Sales de Govern dels TSJ CCAA per a què adoptin les mesures adients.

L'experiència sobre mesures que es diu que serien necessàries per millorar el funcionament de l'Administració de Justícia ens fa pensar que quan s'hagin fet tots aquests treballs previs, hauran quedat enrere les circumstàncies en base a les què es pretenen justificar. En definitiva no hi ha cap resposta per part del CGPJ a les necessitats de l'Administració de Justícia en matèria de recursos humans i materials.

La **MESURA 6.11**, que proposa la **prolongació de la jornada de treball dels Lletrats/des de l'Administració de Justícia i del funcionariat judicial**:

Amb l'objectiu de tramitar demandes, escrits i assumptes pendants d'assenyalament, el CGPJ proposa incrementar la jornada de treball dels Lletrats/des de l'Administració de Justícia i del funcionariat judicial de la jurisdicció social.

La mesura sorprèn per diferents motius:

1er.- És una mesura que no ha d'adoptar el CGPJ, sinó el *Ministerio de Justicia* i els Departaments de Justícia de les comunitats autònomes que tinguin les competències transferides. Amb això no es pretén qüestionar la capacitat de proposar del CGPJ, però sí que cal remarcar-ho, perquè és una mesura que hauria de ser consultada i coordinada amb les comunitats autònomes.

2º.- Si es pot incrementar la jornada de treball dels Llettrats/des de l'Administració de Justícia i del funcionariat judicial de la jurisdicció social és perquè estan realitzant una jornada inferior a la que haurien de fer. I si és així, serà per circumstàncies preexistents que ho justifiquen, i serà difícil estiguin d'acord amb l'increment de jornada proposat.

3er.- L'increment de la jornada del funcionariat proposat, sembla pensat per posar-se al dia de tot el que estava pendent de resoldre abans de la COVID-19 i tot el que no s'ha pogut tramitar o ha quedat suspès durant les setmanes que durí l'estat d'alarma. El CGPJ però, sembla desconèixer que la jurisdicció social està col·lapsada des de ja fa molts anys.

4rt.- La mesura proposada pel CGPJ no fa esment a la resta de condicions de treball, i en part és lògic perquè aquests funcionariat no depèn del CGPJ, però cal tenir present que sempre és més productiu treballar en millors condicions que treballar una mica més de temps.

En definitiva, aquesta mesura és de molt dubtosa eficàcia; això sí, només es proposa per estar vigent durant 3 mesos.

La **MESURA 6.12.** que proposa la **renovació de les mesures que s'apliquen actualment per fer front al col·lapse:**

El CGPJ reconeix que actualment ja s'estan aplicant mesures per fer front al col·lapse de la jurisdicció social, però quina és l'avaluació que es fa d'aquestes mesures? I quina és la solució real que es proposa si el propi CGPJ reconeix que la mesura és temporal, però que es podrà prorrogar fins que la situació es normalitzi, i ja preveu, i ho diu expressament, que es tardarà anys en solucionar-ho.

a.-Sobre l' efectivitat de la mesura

Totes les mesures necessàries han de ser efectives, per això benvingudes siguin totes, però cal calendaritzar-les i avaluar-les de forma permanent. No fer-ho, indueix a pensar que no hi ha voluntat política per resoldre el col·lapse de la jurisdicció social, i quan el CGPJ esmenta que es tardarà anys en solucionar-ho, es fàcil pensar que està admetent que no hi ha solució possible.

La **MESURA 6.25** que proposa **l'adscripció de jutges/esses en pràctiques i en expectativa de destí:**

Per incrementar els assenyalaments i els assumptes resolts, el CGPJ proposa l'adscripció de jutges/esses en pràctiques i en expectativa de destí per a què facin tasques de reforç dels òrgans judicials.

La utilització de jutges/esses en pràctiques o pendents de destí, ha d'anar acompanyada de mesures formatives immediates, intensives i específiques en dret social, perquè si no es fa així, es pot generar un greu problema de qualitat en la tramitació i resolució dels procediments judicials.

La **MESURA 6.20** que proposa **l'adscripció obligatòria de jutges/esses a través de comissions de servei**, sense relleu de funcions i sense dret a retribució per l'excés de feina:

La mesura proposada pel CGPJ té l'objectiu d'absorbir l'increment de la càrrega treball i normalitzar els temps de resposta judicial i consisteix en l'adscripció obligatòria de jutges/esses a través de comissions de servei, sense relleu de funcions i sense dret a retribució derivada de l'assumpció de més càrrega de treball.

És a dir, el CGPJ pensa que els jutges/esses socials han de treballar més. Però tot i que hi ha jutges/esses socials que tenen menys càrrega de treball que d'altres, no és gens fàcil ni de decidir, ni d'aplicar. De fet, l'efectivitat d'aquesta mesura depèn d'un estudi previ del *Servicio de Inspección del CGPJ* sobre els òrgans judicials amb menys càrrega de treball i d'un posterior Acord del CGPJ, que s'ha d'eleva a les Sales de Govern del Tribunals Superiors de Justícia, que haurien de concretar una proposta de mesures que el CGPJ acabaria adoptant.

El propi CGPJ reconeix que la mesura és temporal, però que es podrà prorrogar fins que la situació es normalitzi, i esmenta expressament que preveu que es tardarà anys. L'experiència sobre mesures que s'ha dit que serien necessàries per a millorar el funcionament de l'Administració de Justícia, ens fa pensar que quan s'hagin enllestit tots aquests treballs previs d'avaluació, ja haurà quedat enrere la COVID-19. En definitiva no hi ha resposta per part del CGPJ a les necessitats de l'Administració de Justícia en matèria de recursos humans i materials.

La **MESURA 1.6.** que proposa **habilitar el mes d'agost de 2020** (a tots els ordres jurisdiccionals) per a actes processals judicials:

Ja s'ha fet prèviament referència a aquesta mesura en tant que ja ha sigut incorporada a la normativa vigent (RDL 16/2020), apuntant la ineficàcia de la mateixa a partir d'experiències anteriors, en especial en aquells tràmits processals per als què el mes d'agost no suposava interrupció com es el cas dels conflictes col·lectius, vacances, vulneració de drets fonamentals, etc.

El CGPJ ha eliminat aquesta proposta en la mesura que s'ha incorporat al RDL 16/2020.

La **MESURA 6.19** que proposa regular el **caràcter urgent de determinades modalitats processals**:

Malgrat ja ha estat incorporada al RDL 16/2020, el CGPJ manté la proposta.

Per agilitzar el funcionament dels òrgans judicials, el CGPJ proposa que via Reial Decret Llei, amb caràcter extraordinari i urgent, la modalitat processal d'acomiadament (arts. 103 a 113 de la LRJS) es tramiti amb caràcter d'urgència i preferència. Aquesta proposta ja ha estat traslladada al RDL 16/2020, equiparant-se a les modalitats processals de fixament de vacances, impugnació de modificacions substancials, reclamacions de mesures de conciliació de la vida laboral i familiar, conflictes col·lectius i demandes per vulneració de drets fonamentals, entre altres.

El RDL 16/2020, en el seu article 7.1. d) regula que els processos per acomiadament o extinció de contracte tinguin caràcter urgent i preferent fins el 31 de desembre de 2020, com proposava el CGPJ.

L'acomiadament hauria de ser tramitat sempre amb caràcter d'urgència i preferència, però, desgraciadament no és així.

Quan els Jutjats Socials puguin tornar a l'activitat es trobaran amb: (a) què fer amb tota la feina acumulada fins el 14 de març, (b) amb la necessitat de reprogramar els assenyalaments que s'han suspès, segur que molts d'ells derivats de demandes presentades fa més d'1 any, durant el temps que duri l'estat d'alarma, (c) tramitar tots els assumptes que hagin entrat als jutjats socials a partir del 14 de març i suspesos immediatament, i, (d) també, d'acord amb el RDL 16/2020, article 7.1. d), que ha fet seva la proposta del CGPJ, tramitar i programar els nous acomiadaments o extincions de contractes amb caràcter d'urgència i preferència, és a dir, citar a judici en 5 dies i dictar sentència 5 dies després. De moment aquesta proposta del CGPJ fa pensar en que arriba amb molts anys de retard.

La **MESURA 6.23** que proposa regular un **procediment urgent** per resoldre els conflictes que es puguin derivar de la **recuperació d'hores del permís retribuït i recuperable** establert pel reial decret llei 10/2020:

Per tal d'agilitzar i dotar d'eficàcia la resolució que es dicti en aquests tipus de reclamacions, el CGPJ proposa una redacció que hauria d'introduir-se mitjançant un nou Reial Decret Llei, i, en aquest cas, té raó el CGPJ. Aquest procediment ja ha estat regulat a través de l'article 7.1. d) del RDL 16/2020, de 28 d'abril.

La situació creada pel permís retribuït recuperable establert al RDL 10/2020, ha generat unes hores de no treball que el mateix RDL diu que s'hauran de treballar/recuperar abans del 31 de desembre de 2020, i que la recuperació s'haurà de fer a través d'un acord amb els representants legals dels treballadors i treballadores. No hi ha dubte que aquesta previsió del RDL 10/2020 pot ser, en el cas que no hi hagi acord de recuperació entre les pròpies parts, una font de conflictes jurídics que d'alguna manera hauran de ser resolts.

Malgrat ja ha estat incorporada al RDL 16/2020, el CGPJ manté la proposta.

La **MESURA 6.14** que proposa modificar art. 55 de la LRJS (sobre lloc de les comunicacions) pretén **agilitzar el procés i evitar suspensions i dilacions**:

La proposta del CGPJ consisteix en generalitzar la comunicació telemàtica dels jutjats amb els Serveis de mediació, el FOGASA i els òrgans de l'Administració, i suprimint el correu certificat.

Estem al segle XXI, fa 13 anys que està en vigor la Llei 11/2002, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, i les diferents administracions encara estan al segle XX; però s'ha de dir a favor del CGPJ que a aquesta mesura li donaria caràcter de permanència.

La **MESURA 6.16** que proposa modificar art. 59 de la LRJS (sobre comunicació edictal) té per objecte agilitzar el procés i evitar suspensions i dilacions simplificant i donant garanties jurídiques a la citació d'empreses "desaparegudes".

Al igual que en el cas anterior, la norma que ho regulava està en vigor des de fa 13 anys i ara es pretén revitalitzar-la.

La **MESURA 6.28** que proposa modificar els arts. 141 i 143 de la LRJS (sobre la legitimació de les Entitats gestores i la Tresoreria General de la Seguretat Social i la remissió de l'expedient administratiu, respectivament) té per **objecte agilitzar els processos judicials en matèria de prestacions de la Seguretat Social i prestacions d'atur**.

El CGPJ proposa regular la possibilitat que les entitats puguin fer la resposta a la demanda per escrit, i regular també la possibilitat, si les parts hi estan d'acord, de renunciar a la prova, a l'acte del judici i a les conclusions, i passar directament a sentència.

Pel que fa a la segona part de la proposta del CGPJ, està clar que es tracta d'una possibilitat de renúncia condicionada a l'acceptació d'ambdues parts. També sembla clar que això suposaria agilitzar els processos en matèria de prestacions de la Seguretat Social i prestacions d'atur, però aquesta mesura parteix de la consideració que aquests processos no són importants. Això suposa el trencament dels principis d'oralitat i d'immediació i una banalització del principi de contradicció.

Es fa difícil entendre el caràcter extraordinari i urgent que justifiqui la seva adopció a través d'un Reial Decret Llei, i també que la mesura es proposi amb caràcter permanent.

La **MESURA 6.18** que proposa la modificació de l'art. 50.1. de la LRJS (sobre **sentències in voce**) per, en paraules del CGPJ, reforçar el principi de celeritat i aconseguir un major rendiment i la descongestió de la jurisdicció social.

El CGPJ proposa regular que es pugui dictar sentència de viva veu, encara que contra la sentència es pugui formalitzar recurs de suplicació. La proposta té una certa complexitat i greus conseqüències, i per tal de facilitar-ne la comprensió es transcriu seguidament:

«1. El juez, en el momento de terminar el juicio, (es proposa suprimir) ~~y salvo cuando por razón de la materia o de la cuantía proceda recurso de suplicación~~, podrá pronunciar

sentencia de viva voz, con el contenido y los requisitos establecidos en el apartado 2 del artículo 97. (es proposa suprimir) ~~En este supuesto, las partes podrán solicitar que se les entregue documento que contenga la transcripción por escrito de la sentencia.~~

Igualmente podrá aprobar mediante sentencia de viva voz, (es proposa suprimir) ~~cualquiera que sea la materia y la cuantía, el allanamiento total efectuado, así como, en su caso, los términos de ejecución de la sentencia que le sean propuestos de común acuerdo por las partes, (es proposa suprimir) siempre que, de proceder recurso, manifestaran éstas su decisión de no recurrir».~~

En definitiva, en el primer paràgraf es proposa que es pugui dictar sentència de viva veu encara que la sentència pugui ser recorreguda en suplicació, i sense que les parts puguin sol·licitar un document que contingui el text de la sentència, amb el ben entès, però, que aquesta sentència respecti el contingut i compleixi els requisits que per qualsevol sentència regula l'art. 97.2.LRJS.

En el segon paràgraf es proposa la possibilitat de dictar-se sentència de viva veu en els casos que la part demandada s'aplani a la demanda, suprimint el requisit, per poder-se dictar la sentència, de la renúncia prèvia de les parts a formalitzar recurs de suplicació.

a.-Sobre l' efectivitat de la mesura

En cas d'aprovar-se aquesta mesura, la seva efectivitat vindria condicionada a que els jutges/esses volguessin aplicar-la, i, segons l'experiència actual, aquesta possibilitat no s'està utilitzant ni tan sols en els procediments en els què no hi pot haver recurs de suplicació.

S' utilitzaria amb més freqüència la possibilitat de dictar sentència de viva veu en casos en que sí hi ha recurs de suplicació? No ho sembla, però tot és possible, i més si és té en consideració que no cal entregar per escrit a les parts el contingut de la sentència, provocant un greu dany al dret de defensa.

b.- Sobre el dret a la tutela judicial efectiva i el dret de defensa.

Però, també genera dubtes la manca de garanties que suposa una regulació processal com la proposada pel CGPJ.

D'acord amb l'art. 97 1. de la LRJS, el contingut mínim i necessari d' una sentència,-que haurà de complir la sentència *in voce*, és:

“La sentencia deberá expresar, dentro de los antecedentes de hecho, resumen suficiente de los que hayan sido objeto de debate en el proceso. Asimismo, y apreciando los elementos de convicción, declarará expresamente los hechos que estime probados, haciendo referencia en los fundamentos de derecho a los razonamientos que le han llevado a esta conclusión, en particular cuando no recoja entre los mismos las afirmaciones de hechos consignados en documento público aportado al proceso respaldados por presunción legal de certeza. Por último, deberá fundamentar suficientemente los pronunciamientos del fallo”.

El jutge/essa dictarà sentència de viva veu amb aquests continguts mínims? En el cas que sigui així, s'introdueix un nou sistema de treball a través del suport electrònic, còpia en pendrive o DVD, que en un primer moment, generaria uns canvis en la forma de treballar i, en tot cas, incentivaria una simplificació mancada de garanties en la funció de jutjar.

c.- Sobre el caràcter extraordinari i la voluntat de permanència en el temps de la mesura.

Es fa difícil d'entendre el caràcter extraordinari i urgent que justifiqui la seva adopció a través d'un Reial Decret Llei i més encara, que la mesura es proposi amb caràcter permanent.

La **MESURA 6.21** que proposa la modificació de l' art. 101. c) i e) de la LRJS (sobre **procés monitori**), per agilitzar el procediment i evitar una segona demanda judicial.

El CGPJ proposa habilitar el procés monitori per a què, en reclamacions de quantitats vençudes, exigibles i de quantia determinada, i amb compareixença del FOGASA, i sempre que consti que l' empresa és insolvent, les quantitats fixades serveixin de títol jurídic suficient per a reclamar-les directament al FOGASA, sense necessitat de nova demanda judicial.

No hi ha dubte que aquesta mesura pot agilitzar el procediment i evitar una nova demanda judicial, però, en la mesura que un dels requisits del procés monitori és que *"conste la posibilidad de su notificación por los procedimientos previstos en los artículos 56 y 57 de esta Ley"* (101 LRJS), poca o cap eficàcia tindria la proposta en cas d'empreses "desaparegudes" o sense activitat. No està justificat que s'hagi d'adoptar per la via d'urgent i extraordinària, i es proposa amb caràcter permanent.

La **MESURA 6.2** que proposa modificar l' article 153.1. de la LRJS (sobre la **modalitat processal de conflicte col·lectiu**):

Aquesta mesura ja ha estat analitzada en un apartat anterior sobre mesures per reduir la litigiositat. Malgrat ja ha estat incorporada, encara que parcialment, al RDL 16/2020, el CGPJ manté la proposta.

La **MESURA 6.31**. proposa modificar diferents articles de la LRJS: la modificació parcial dels articles 25.3, 26.3, paràgraf segon i articles 28.1 y 29.

En el document de 6/5/2020 el CGPJ fa seva una proposta de la Sala Social del Tribunal Suprem que té per objecte regular l'acumulació obligatòria de determinades accions i també l'acumulació obligatòria de determinats processos, encara que es tramitin en diferents jutjats, sempre que siguin de la mateixa circumscripció.

Pel que fa a les accions, s'exigirà que existeixi un nexa per raó del títol o causa de demanar, i pel que fa als processos, s'exigirà que les demandes siguin contra un mateix demandat, malgrat els actors siguin diferents, i s'exercitin accions idèntiques o susceptibles d' haver-se formulat en una mateixa demanda.

El CGPJ no diu a través de quina iniciativa legislativa s'hauria d'adoptar aquesta modificació processal i la proposta es fa amb voluntat que sigui permanent. És una proposta positiva.

La **MESURA 6.33.** proposa afegir dues noves disposicions addicionals a la LRJS per regular:

En el document de 6.05.2020 el CGPJ proposa:

- Un procediment sobre una nova modalitat especial d'urgència per a les qüestions litigioses laborals sorgides en aplicació de la legislació dictada per fer front a la COVID-19
- Un procediment sobre una nova modalitat especial d'urgència per a les qüestions litigioses de Seguretat Social sorgides en aplicació de la legislació dictada per fer front a la COVID-19

Amb l'objecte de regular dos procediments judicials, es trenquen totalment els principis d'oralitat, immediatesa i concentració, a través d'una tramitació per escrit i la realització dels actes de conciliació i judici a través de mitjans telemàtics, sense cap garantia processal i sense que els jutjats estiguin preparats per fer-ho efectiu.

El CGPJ fa aquesta proposta malgrat que el Reial Decret Llei 16/2020 ja hagi establert el caràcter urgent i preferent dels procediments judicials per resoldre les qüestions litigioses laborals sorgides en aplicació de la legislació dictada per fer front a la COVID-19. El CGPJ vol aprofitar les circumstàncies excepcionals derivades de la COVID-19 per introduir el que anomena "teleprocessos".

La **MESURA 6.34.** proposa afegir una altra disposició, ara transitòria, a la LRJS per regular:

En el document de 6/5/2020 el CGPJ proposa un altre procediment similar als anteriors com a opció de les parts de resposta a la demanda per escrit i poder-se dictar sentència sense judici oral, en aquells procediments suspesos per la declaració de l'estat d'alarma.

Com no hi ha ni recursos humans ni materials per fer front a la situació de col·lapse que la jurisdicció social pateix des de ja fa anys, ara el CGPJ proposa que els plets es puguin resoldre de forma més ràpida si la ciutadania renuncia a alguns drets. En concret, al procés amb garanties, a la oralitat, a la immediatesa, a la concentració. I ne cas de no emmotllar-se, serà responsabilitat de la ciutadania el retard en l'Administració de Justícia.

La **MESURA 6.35.** proposa adoptar mesures d'"**automatización y estereotipación de resoluciones habituales**":

En el document de 6/5/2020 el CGPJ proposa "*facilitar los programas informáticos adecuados para que el Juzgador pudiera "navegar" entre distintos tipos de resoluciones, rellenar los campos adecuados, seleccionar los fundamentos oportunos y construir de manera rápida un cuerpo de Sentencia en un sentido determinado y para unos asuntos concretos*".

En el mateix sentit que la proposta del CGPJ sobre el “teleprocés”, malgrat que existeixin procediments similars o quasi idèntics, obrir aquesta porta, suposa concebre que la ciutadania, des de casa seva, podrà omplir un formulari a un web judicial, i uns dies després, “descarregar-se” la resposta/sentència. Això suposa una preocupant banalització de la funció judicial i el menysteniment de la incidència dels mitjans tecnològics en els errors judicials.

La **MESURA 6.36.** proposa incentivar la **preferència en la realització dels actes processals amb presència telemàtica**, en la línia del Reial Decret 16/2020, dictat pel Govern.

En la mateixa línia de les propostes anteriors.

La **MESURA 6.38.** proposa modificacions de la LRJS per fer que les **sentències dictades en procediments de conflicte col·lectiu i d’acomiadament col·lectiu siguin executives de forma immediata** a través de l’article 247.2. de la LRJS.

En aquest cas, el document de 6/5/2020 el CGPJ fa seva una proposta de la Sala Social del Tribunal Suprem, que és positiva.

La **MESURA 6.39.** proposa modificar el art. 85.2 LRJS per **potenciar l’eficàcia de la conciliació administrativa i la conciliació davant dels Lletrats/des de l’Administració de Justícia:**

En realitat, la modificació proposada, consisteix només en establir que a l’acte del judici, *“En ningún caso podrán alegarse hechos distintos de los aducidos en conciliación o mediación”*, que suposa regular una limitació al dret a un judici just i amb garanties i al dret de defensa.

6.2b- En segona instància (Sales socials de TSJ i Tribunal Suprem):

Les mesures proposades pel CGPJ afecten a dos aspectes diferents:

Mesures per a reduir/limitar l’accés al recurs de suplicació i al de cassació ordinària.

- **6.3.** Sentència ERTOS sense recurs
- **6.5., 6.6., 6.7., 6.8. i 6.9.** Limitacions per accedir al recurs de suplicació

Mesures per a agilitzar la resolució dels recursos de suplicació que arribin a les Sales.

- **6.17.** Acumulació obligatòria de recursos
- **6.1.** Introducció de Tribunals unipersonals a l’ordre social
- **6.37.** Deliberació telemàtica de les ponències de sentència.

Mesures per a agilitzar la solució definitiva dels procediments

- **6.38.** Modificar la LRJS per a què les sentències dictades en procediments de conflicte col·lectiu i d’acomiadament col·lectiu siguin efectivament executives de forma immediata, a través de l’article 247.2. de la LRJS.

Mesures que afecten a l'accés a la Sala Social del Tribunal Suprem

- **6.30.** Regular l'accés al recurs de cassació per a la unificació de doctrina sense necessitat d'acreditar l'existència de sentència contradictòria quan el plet tracti *"sobre interpretació y aplicación de las normas sustantivas o procesales dictadas, tras el RD 463/2020, de 14 de marzo, para hacer frente al impacto económico y social del COVID 19"*.
- **6.32** Modificar LRJS per resoldre de forma ràpida i expeditiva els recursos de cassació en 3 matèries concretes: a) aportació de documents nous; b) demandes de revisió de sentències fermes; c) demandes d'error judicial.

La **MESURA 6.3.** proposa modificar els arts 191.2.e) i 206.1. de la LRJS per a què les **sentències dictades en procediments d'impugnació d'ERTOS no tinguin recurs de suplicació, i, en el seu cas, de cassació ordinària:**

Actualment, no és poden recórrer en suplicació les sentències que resolen ERTOS de caràcter individual, però sí les que resolen ERTOS de caràcter col·lectiu.

En una mesura anterior, la 6.2., el CGPJ ha proposat que totes les impugnacions d'ERTOS, individuals i col·lectius, es puguin tramitar per la modalitat processal de conflicte col·lectiu, i ara es proposa suprimir el recurs de suplicació també contra les sentències dictades en la resolució de conflictes jurídics relatius als ERTES, tramitats per la modalitat de conflicte col·lectiu.

Els ERTOS que son una eina que dirimeix interessos i drets d'empreses i persones treballadores sembla que també són motiu de preocupació pel CGPJ, quan ho hauria de ser el garantir la tutela judicial efectiva.

En una primera proposta, la 6.2, el CGPJ porta les impugnacions dels ERTOS a la modalitat de conflicte col·lectiu, que sempre té recurs de suplicació. Ara, proposa introduir una excepció pels ERTOS, encara que afectin a un gran nombre de persones treballadores. Una disconformitat de la representació social respecte de les causes o en relació a la seva tramitació, en la mateixa forma que una impugnació judicial per part del SEPE per entendre'l fraudulent, són litigis que per la seva transcendència en la garantia de la legalitat, justifiquen sens dubte la permanència d'una segona instància social. Aquesta segona instància, també ve exigida pel marc de la justícia de la U.E. La mesura proposada pel CGPJ és eficaç per evitar recursos de suplicació, però és contrària al dret a la tutela judicial efectiva i al dret a un procés amb garanties.

La **MESURA 6.5.** proposa modificar els arts. 191.3.d) i 194.3.d) de la LRJS sobre **accés a la suplicació**, per agilitzar els processos, limitant-hi l'accés:

El CGPJ proposa excloure de l'accés a la suplicació, per raó de la matèria:

- Les sentències que desestimïn la demanda per omissió de l'intent de conciliació o de mediació obligatòria prèvia

- Les interlocutòries dictades pels Jutjats Socials en execució provisional *“si se hubieran excedido materialmente los límites de la misma o se hubiera declarado la falta de jurisdicción o competencia del orden social”*.

Amb aquestes mesures l'únic que es pretén, es reduir la càrrega de treball de les Sales Socials dels Tribunals Superior de Justícia, càrregues de treball que es desconeixen.

Com en moltes altres mesures no està justificat que s'hagi d'adoptar amb caràcter extraordinari i urgent a través d'un Reial Decret Llei, i encara menys amb vocació de permanència en el temps. En el document de 6/5/2020, el CGPJ ha eliminat aquesta proposta.

La **MESURA 6.6.** proposa modificar els arts. 191.2.g), 191.3. g), 192 i 206.1 de la LRJS (sobre **accés a la suplicació i a la cassació ordinària**), per agilitzar el procés social, disminuint el nombre de recursos de suplicació i de cassació ordinària:

La proposta és:

1ª.- Que per accedir a la suplicació en reclamacions de quantitat, s'incrementa la quantia litigiosa de 3.000 euros a 6.000 euros. Aquesta proposta ha estat eliminada pel CGPJ en el seu document de 6/5/2020.

2ª.- Que per accedir a la suplicació en procediments d'impugnació d'actes administratius en matèria laboral, s'incrementa la quantia litigiosa de 18.000 euros a 20.000 euros

3ª.- Que no són recurribles en cassació ordinària les sentències dictades en processos de conflicte col·lectiu impugnant ERTOS. (Veure mesura 6.3.).

El problema que planteja aquesta darrera proposta, és que exclou de recurs de suplicació (mesura 6.3.) i de cassació ordinària (actual mesura) una sentència dictada en un procediment de conflicte col·lectiu, és desconèixer la importància que tenen els drets col·lectius a l'àmbit del món del treball, que han de quedar també reflectits a l'àmbit de la regulació del procés laboral.

Amb aquestes mesures l'únic que es pretén es reduir la càrrega de treball de les Sales Socials dels Tribunals Superior de Justícia i del Tribunal Suprem, càrregues de treball que es desconeixen. Com en moltes altres mesures no està justificat que s'hagi d'adoptar amb caràcter extraordinari i urgent a través d'un Reial Decret Llei, i encara menys amb vocació de permanència en el temps.

La **MESURA 6.7.** proposa modificar l' art. 192.1. de la LRJS:

Es tracta d' una proposta alternativa a la Mesura 6.6. anterior però feta des dels mateixos paràmetres.

La **MESURA 6.8.** proposa modificar l' art. 192.1. de la LRJS sobre **determinació de la quantia del procés**, per agilitzar processos limitant l' accés a suplicació:

El supòsit pràctic pot ser més o menys el següent: dos o més treballadors interposen, contra una mateixa empresa i per la mateixa raó de demanar, una demanda plural en reclamació de quantitat, quantitat que és diferent en quantia com a conseqüència de circumstàncies fàctiques derivades, per exemple, de situacions contractuals específiques, com treballar a temps total o parcial.

Ara, per saber si contra la sentència dictada en un d'aquests procediments s'hi pot interposar recurs de suplicació la *"cuantía litigiosa a efectos de la procedencia o no del recurso, la determinará la reclamación cuantitativa mayor"*.

El CGPJ proposa que només tindrà dret a la suplicació el treballador o treballadora *"cuya reclamación alcance los límites cuantitativos"*.

Més enllà que amb la proposta del CGPJ ben poc es redueixen els recursos de suplicació que es poden interposar, l'accés al recurs de suplicació es fa dependre no del dret si no de la quantia litigiosa, i es generen greuges comparatius que poden comportar la vulneració de la tutela judicial efectiva des de la perspectiva del principi d'igualtat i no discriminació.

Com en moltes altres mesures no està justificat que s'hagi d'adoptar amb caràcter extraordinari i urgent a través d'un Reial Decret Llei, i encara menys amb vocació de permanència en el temps.

La **MESURA 6.9.** proposa modificar l' art. 191.3.b). de la LRJS sobre **quines sentències són recurribles en suplicació**:

Per agilitzar el processos judicials limitant l'accés a la suplicació, el CGPJ proposa regular que, en aquells casos en què el conflicte jurídic afecti a *"un gran número de trabajadoras o de beneficiarios de la Seguridad Social"*, la notorietat i la generalitat de l'afectació general necessàries per accedir a la suplicació, només existeixin si s'al·leguen i es proven en judici.

La modificació proposada consisteix en:

"b) En reclamaciones, acumuladas o no, cuando la cuestión debatida afecte a todos o a un gran número de trabajadoras o de beneficiarios de la Seguridad Social, siempre que tal circunstancia (es proposa suprimir el següent) ~~de afectación general fuera notoria o haya sido alegada y probada en juicio (es proposa suprimir el següent) o posea claramente un contenido de generalidad no puesto en duda~~ por (es proposa substituir) alguna ~~ninguna~~ de las partes".

Es proposa sotmetre a prova la notorietat de l'afectació general, però qui té la facultat en exclusiva per valorar la prova és el jutge/essa.

No es pot sotmetre exclusivament a una prova que pot ser impossible, i de lliure apreciació, l'accés al recurs de suplicació. Fer-ho, suposa vulnerar el principi de seguretat

jurídica. Un altre cop sembla que la mesura tingui com a finalitat només reduir la feina. Es proposa adoptar la mesura amb caràcter extraordinari i urgent a través d'un Reial Decret Llei, i amb vocació de permanència en el temps.

La **MESURA 6.17.** proposa modificar l' art. 234.1 de la LRJS sobre **acumulació de recursos de suplicació i de cassació**, per establir l'acumulació obligatòria dels recursos:

En el document de 6/5/2020, el CGPJ ha eliminat aquesta proposta.

La proposta tenia una certa complexitat i podia tenir greus conseqüències:

*“La Sala, (es proposa afegir) **con carácter preceptivo**, acordará en resolución motivada y sin ulterior recurso, de oficio o a instancia de parte, antes del señalamiento para votación y fallo o para vista, en su caso, la acumulación de los recursos en trámite en los que exista identidad de objeto y de alguna de las partes. (i es proposa eliminar tot el següent) ~~No obstante, podrá dejarse sin efecto la acumulación en todo o en parte si se evidenciaren posteriormente causas que justifiquen su tramitación separada”.~~*

I, segons el CGPJ la mesura té per objecte agilitzar la tramitació i resolució de recursos, i evitar resolucions contradictòries.

És contrari a un procés amb garanties passar d'un sistema on l'acumulació té caràcter potestatiu, i que les Sales poden decidir de forma motivada però sense recurs, i amb la garantia final de poder-se deixar sense efecte la prèvia resolució d'acumulació, a un sistema en què les Sales han de decidir obligatòriament l'acumulació sense que es pugui recórrer la decisió i sense possibilitat de deixar sense efecte, si és el cas, la prèvia resolució judicial d' acumulació.

També és dubtós que la mesura proposada sigui efectiva. Que s'acumulin recursos de suplicació no vol dir que es redueixi la càrrega de treball de les Sales, perquè les circumstàncies fàctiques poden ser diferents en cada procediment judicial per molt que la fonamentació jurídica sigui la mateixa.

LA **MESURA 6.1.** proposa regular **tribunals unipersonals a la sala social dels Tribunals Superior de Justícia de l'ordre social**, fent una modificació de l'art. 75. 2º de la LOPJ:

L'objectiu és agilitzar la resolució dels recursos de suplicació, i fer-ho a través de la resolució més ràpida dels procediments per resoldre o denegar pensions d'incapacitat permanent.

Els càlculs que, de forma indirecta fa el CGPJ, que reconeix que no té dades sobre sentències de suplicació dictades en aquest tipus de procediment, li permeten afirmar que potser el 33% del total dels recursos de suplicació, siguin en procediments per resoldre o denegar pensions d'incapacitat permanent. Per aquest motiu, la mesura només afectaria als processos sobre reconeixement o denegació de pensions d' incapacitat permanent i seria de caràcter temporal.

Sembla que el què s'està dient el CGPJ, és que la complexitat jurídica és baixa, però ho és en tots aquests procediments? Encara que la complexitat pugui ser menor, la resolució en suplicació ha d'oferir les mateixes garanties jurídiques a la ciutadania.

La **MESURA 6.37.** proposa la **deliberació telemàtica de les ponències de sentència a les sales socials dels tribunals superiors de justícia.**

La **MESURA 6.38.** proposa modificacions de la LRJS per fer que les **sentències dictades en procediments de conflicte col·lectiu i d'acomiadament col·lectiu siguin efectivament executives** de forma immediata a través de l' article 247.2. de la LRJS.

En el document de 6/5/2020 el CGPJ, fa seva una proposta de la Sala Social del Tribunal Suprem, que és positiva.

La **MESURA 6.30** proposa modificar diferents articles de la LRJS: afegir un paràgraf al paràgraf primer de l'apartat 3 de l'article 219, un nou apartat (4) a l'article 219 i modificar dels arts. 221.2 a), 224.1 a) y 225.4:

En el document de 6/5/2020 el CGPJ fa seva una proposta de la Sala Social del Tribunal Suprem que té per objecte de regular que l' accés al recurs de cassació per la unificació de doctrina, sense necessitat d'acreditar la existència de sentència contradictòria, quan el plet tracti "*sobre interpretación y aplicación de las normas sustantivas o procesales dictadas, tras el RD 463/2020, de 14 de marzo, para hacer frente al impacto económico y social del COVID 19*". És una proposta positiva.

La **MESURA 6.32.** proposa modificar els arts. 186.2, 233.1 i 236 LRJS, per **agilitzar el funcionament de la Sala Social del Tribunal Suprem:**

En el document de 6/5/2020 el CGPJ fa seva una proposta de la Sala Social del Tribunal Suprem, que pretén resoldre de forma ràpida i expeditiva els recursos de cassació en 3 matèries concretes: a) aportació de documents nous; b) demandes de revisió de sentències fermes; c) demandes d'error judicial.

6.3- Altres mesures específiques:

El CGPJ proposa altres mesures que poc o res tenen a veure amb el "col·lapse" dels òrgans judicials socials.

6.24 Modificació art. 50 ET sobre extinció per voluntat del treballador/a

6.26. Accés a l'atur abans de la sentència per extinció del contracte derivada de falta d' ocupació efectiva

6.4. Salaris tramitació i facultats del FGS

6.29. Salaris de tramitació i responsabilitat de l'Estat

LA MESURA 6.24. proposa la modificació de l'art. 50.1. b) de l'Estatut dels Treballadors sobre **extinció del contracte per voluntat de la persona treballadora**, per tal de garantir seguretat jurídica en les resolucions del contracte de treball.

La proposta del CGPJ parteix de la consideració de que moltes empreses no podran pagar el salari i moltes persones treballadores optaran per l'extinció contractual.

El CGPJ, en el document de 6/5/2020 el CGPJ, ha modificat parcialment la seva proposta inicial.

La seguretat jurídica inherent a la proposta del CGPJ inicial consistia en establir una presumpció *iuris et de iure* de l'existència de la causa extintiva: la causa és deixar de cobrar o cobrar amb retard el salari. Amb la proposta del CGPJ la causa existeix si es produeix l'impagament del salari durant tres mensualitats, i si el retard en el pagament és de 6 mesos, amb un retard de 15 dies cadascun d'aquests mesos. Ara el CGPJ elimina aquesta proposta.

Però el CGPJ manté la seva proposta inicial en el sentit que el procediment judicial serà urgent, però sense preveure que la tramitació serà preferent, malgrat el Reial Decret Llei 16/2020 ja ha regulat que el procediment serà urgent i la tramitació preferent.

Però no es pot desconèixer que, a la vegada, la proposta del CGPJ i la regulació del Reial Decret Llei 16/2020, és una solució parcial, perquè comporta l'extinció judicial del contracte de treball sense cobrar el salari degut, amb dret a una indemnització que no se sap quan ni en quina quantia es cobrarà, encara que es podrà cobrar la prestació d'atur de forma immediata si es fa efectiva la mesura posterior 6.26. Aquesta mesura, encara que està pensada per una extinció contractual derivada de la manca d'ocupació efectiva quan sigui un incompliment greu (art. 50.1.c). ET), és de suposar que es traslladi a l'extinció per impagament de salaris.

La proposta inicial del CGPJ es fa amb caràcter de permanència cap al futur.

LA MESURA 6.26 proposa la modificació de l'art 22 de la Llei de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social, sobre **mesures derivades de l'activitat inspectora**, per tal de garantir l'accés a la prestació d'atur abans de la resolució judicial d'extinció del contracte de treball.

En un sentit similar a l'anterior mesura, el CGPJ proposa ara anticipar el cobrament de la prestació d'atur durant la tramitació del procés judicial d'extinció del contracte per voluntat de la persona treballadora per causa de manca d'ocupació efectiva, que hauria de comprovar la Inspecció de Treball. La presumpció de veracitat de l'actuació inspectora dona seguretat jurídica al Jutjat social a la hora de dictar la sentència d'extinció i també al SEPE a la hora de fer el pagament de la prestació d'atur.

Ara el CGPJ, en el document de 6/5/2020 el CGPJ, proposa que l'actuació de la Inspecció de Treball pugui establir que als efectes del cobrament de la prestació d'atur, sigui des de la data en què es constati la manca d'ocupació efectiva.

És una proposta que comporta donar per bo un incompliment contractual greu de l'empresa, derivant el cost econòmic empresarial al SEPE, encara que la persona treballadora tingui dret a cobrar les prestacions d'atur.

Però, segons la proposta del CGPJ, el procediment judicial no seria urgent ni la tramitació preferent. Això suposa admetre que com es percep la prestació d'atur, no cal tenir pressa en administrar justícia, i és genera un tractament diferenciat respecte dels procediments judicials contra la decisió empresarial d'acomiadament.

I tot això es proposa adoptar de forma extraordinària i urgent, però amb caràcter de permanència cap al futur.

LA MESURA 6.4. proposa la modificació de l'art. 110.1 a) de la LRJS sobre efectes de l'acomiadament improcedent per reduir els salaris de tramitació.

La proposta del CGPJ consisteix en regular legalment que si a l'acte del judici no compareix l'empresa, el FGS podrà fer una opció per a la indemnització i d'aquesta forma no es generen salaris de tramitació.

S'atorga al FGS la facultat d'actuar en nom de l'empresa en una mena de substitució de personalitat, que, en tot cas, ja ha estat admesa per la Sala social del Tribunal Suprem en sentències de 5 de març del 2019 (recurs 620/2018) i de 10 d'abril del 2019 (recurs 3917/2017).

Això és un reflex de la reforma laboral del PP de l'any 2012, quan es va regular la forma en què les empreses no haguessin de pagar en cap cas els salaris de tramitació, malgrat es declarés la improcedència de l'acomiadament. La proposta del CGPJ pretén reduir els costos salarials a l'empresa i, de passada a l'Estat, en contra dels legítims drets de les persones treballadores. I tot això es proposa que s'adopti de forma extraordinària i urgent, però amb caràcter de permanència cap al futur.

LA MESURA 6.29 proposa la modificació de l'art. 116.1 de la LRJS sobre **reclamació del pagament de salaris a l'Estat**, per reduir costos per salaris de tramitació:

Aquesta mesura proposada pel CGPJ, sí que té a veure, en un primer moment, amb la durada dels procediments judicials per acomiadament.

Ara, "1. Si, desde la fecha en que se tuvo por presentada la demanda por despido, hasta la sentencia del juzgado o tribunal que por primera vez declare su improcedencia, hubiesen transcurrido más de noventa días hábiles, el empresario, una vez firme la sentencia, podrá

reclamar al Estado los salarios pagados al trabajador que excedan de dicho plazo. 2. En el supuesto de insolvencia provisional del empresario, el trabajador podrá reclamar directamente al Estado los salarios a los que se refiere el apartado anterior, que no le hubieran sido abonados por aquél”.

La proposta del CGPJ consisteix en allargar els 90 dies hàbils a 120 dies hàbils, és a dir que la empresa que ha de pagar els salaris de tramitació a la persona treballadora només els podrà reclamar a l'Estat si el procediment judicial s'ha allargat més de 120 dies.

La mesura proposada no contribueix a agilitzar l'activitat judicial, sinó a reduir l'import dels salaris de tramitació que ha de pagar l'Estat per aquesta manca d'agilitat judicial.

La proposta en sí mateixa ja denota que el CGPJ considera que els procediments judicials per acomiadament s'allargaran més del que ara duren, i aquest increment de la durada no vol que li suposi un cost més elevat a l'Estat en salaris de tramitació. És a dir, el CGPJ considera que l'Estat està disposat a pagar els danys econòmics que a una empresa li suposa el retard en administrar justícia, però fins a cert punt. L'estalvi real, passaria per crear nous jutjats.

I si l'empresa deutora d'aquests salaris de tramitació és declarada insolvent de forma provisional, els salaris els podrà reclamar la persona treballadora, però en les mateixes condicions que ho podria fer una empresa. I tot això es proposa que s'adopti de forma extraordinària i urgent, però amb caràcter de permanència cap al futur.

7.- Conclusions

Les propostes fetes pel CGPJ s'emmarquen en un **context molt concret de pandèmia global provocada pel virus COVID-19** que ha afectat de forma transversal el desenvolupament normal de la vida, generant una **crisi sense precedents a diferents nivells (econòmic, polític, social etc.)**. En concret, respecte l'Administració de Justícia, l'aplicació de l'estat d'alarma ha suposat la suspensió de gairebé tots els procediments judicials en marxa i l'aturada d'iniciar-ne de nous.

Un cop analitzades les mesures proposades pel CGPJ, podem extreure'n les següents conclusions:

- 1) Les mesures analitzades **no tenen a veure amb la situació derivada de la COVID-19 i no són eficaces per a resoldre els problemes** que els jutjats i tribunals tenen,

sinó que **s'ha aprofitat aquest moment de crisi i de "shock" de la societat per tal d'imposar una agenda de reformes que el CGPJ ja tenia programada.**

- 2) Les propostes suposen una **afectació directa als drets fonamentals i molt especialment al dret a la tutela judicial efectiva**, i els diferents drets que aquest integra, com el dret a un procés judicial sense dilacions, el dret a un procés judicial amb garanties, el dret de defensa i el dret a un jutge predeterminat per la llei.
- 3) **El principal problema de l'Administració de Justícia és la falta de mitjans humans, materials i econòmics** per tal d'oferir el millor servei a la ciutadania. Les propostes del CGPJ, en no garantir directament aquests mitjans, fan preveure que, d'aplicar-se les mesures, aquestes anirien en detriment de la qualitat del servei públic, i en definitiva dels drets de la ciutadania.
- 4) **Les mesures proposades aprofundeixen en el distanciament, ja existent, entre l'administració de justícia i els ciutadans i ciutadanes**, sobretot dels sectors de la població amb més necessitat de que els seus conflictes jurídics es resolguin de forma ràpida i amb garanties, en la perspectiva que es promoguin, també des de l'administració de justícia, les condicions per que la llibertat i la igualtat entre les persones i els grups siguin reals i efectives.

Davant de les propostes del CGPJ que volen promoure una justícia antisocial i antidemocràtica, la Comissió de Defensa de l'ICAB fem una crida a tots els companys i companyes de professió, i a tots els operadors jurídics en general, així com a la societat civil i a la ciutadania, a manifestar la seva oposició a unes mesures que, de tirar endavant, suposaran una greu vulneració del dret fonamental a la tutela judicial efectiva, a un procés judicial sense dilacions indegudes i amb garanties, al dret a la defensa i l'assistència d'un advocat o d'una advocada i també al jutge predeterminat per la llei.